

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, v sprejemni naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Občni zbor S. K. S. Z.

S. K. S. Z., te začetne črke za Slovensko krščansko socialno zvezo so znane danes v vsaki kmečki in delavski hiši, v kateri je le količjak smisla za izobrazbo in za gospodarsko delo. Te črke zaznamujejo največjo nepolitično organizacijo na Spodnjem Štajerskem, pod koje okriljem stoji 120 bralnih društev, okoli 30 mladeniških odsekov, ki imajo med seboj zopet svoje središče v Zvezi slovenskih mladeničev, in okoli 10 telovadnih odsekov, ki so si osnovali svoje središče v Orlu. Nobena druga stranka se ne more ponasati s tako velikim številom nepolitičnih izobraževalnih organizacij, nobena s tako obsežnim delom na izobraževalnem polju.

Vedno več časnikov se razširja med našim ljudstvom, vsaka slovenska knjiga najde pot med naše ljudstvo, poučna predavanja se vrstijo nedeljo za nedeljo, splošna omika se krepko dviga med slovenskim narodom. Naročnja zavest raste, zanimanje za gospodarski razvoj je vedno večje, in krščanski duh v vsem javnem delovanju ima vedno krepkejši vpliv. Ko izstopi mladina iz šole, sprejme jo naša organizacija v svoje mladeniške in telovadne odseke, jih pripravlja za resno delo, nadaljuje izobrazbo, ki se jim je začela dajati v ljudski šoli, utrja se jim dobrega duha, ki so ga sprejeli že doma pri materi in očetu.

Tudi liberalna stranka je ustanovila svojo nepolitično organizacijo. Toda za njih izobraževalna društva ve samo tajnik osrednje zveze, in njihovo najnovejše delovanje med mladino stoji v znamenju odločnega nasprotstva proti krščanskemu svetovnemu naziranjju. Krščanstvo jim je strup iz Judeje, in s tem je povedano za naše vedno verno slovensko ljudstvo dovolj. Liberalna stranka je tudi na nepolitičnem polju pokazala svojo organizatorično nezmožnost in tudi tja zanesla duh, ki je nasproten slovenskemu narodu. Celo drugačno je delovanje S. K. S. Z.

Naša S. K. S. Z. ima v nedeljo, dne 19. dec. svoj občni zbor v Šmarju pri Jelšah. Tam bo položila svojim članom račun o svojem zadnjeletnem delovanju ter si začetla pot za prihodnje leto. Z lahko vestjo bo položila račune, kajti njeno delo je bilo vestno in za naš narod blagoslovno. Da pa se najdejo zopet novj pota za bodoče delovanje, v to vabimo vse prijatelje krščansko-socialnega gibanja na občni zbor. Skupno si ustvarimo načrt in potem zopet skupno na delo!

PODLISTEK.

Kako je Čelustnik zobe pipal.

Dandanes živimo v času strojev. Za vsako reč so že iznašli stroj. Tako imamo stroje za šivanje, stroje za mlačenje, stroje za tiskanje, stroje za spanje itd. V Berlinu je menda iznašel nekdo stroj za klobase, kjer gonijo zgoraj živo živino v stroj, spodaj pa že povojene klobase letijo iz njega. V Ameriki so pa napredovali še bolj. Pravijo namreč, da imajo tam stroj, kjer zgoraj mečejo zrelo grozdje v stroj, spodaj pa že krčmar meče pijance iz sobe.

Cisto poseben stroj pa je iznašel Čelustnik iz Borovec. Izumil je namreč stroj za pipanje bolnih zobov.

Čelustnik je bil namreč hlapec pri kmetu Nemanju v Boroveh. Bil je dolg kakor rajca, pri tem pa prebrisane glave in močen kakor medved. Poleg svojih opravkov kot hlapec je opravljal še marsikaj drugega. Znal je briti in striči bolje kakor brivec kitajskega cesarja; pred vsem pa je bil znan daleč okrog kot zobozdravnik, ki je znal spretno pipati zobe. Hitro in krepko je pipal vsakemu zobe, bolne in zdrave, čvrste in črvice. Za vsaki izpipan zob je računal en groš. Čelustnik je delal izučeni zobozdravnikom veliko škodo, kajti kmečki ljudje so vreli le k njemu, kadar so jih boleli zobje. Čelustnik je bil pač poceni, vedel pa je tudi izdreti koj na prvi mah tudi najbolj trdovratne zobe, če bi jim bile korenine segale tudi doli do pete. Ni ga pač bilo zoba, ki bi se mogel ustavljati našemu Čelustniku.

Državni zbor.

Poslanci Slovenske kmečke zveze vlagajo dan za dnevom nove peticije proti nameravanemu novemu davku na vino. Občine, društva in zadrage so večinoma storile svojo dolžnost.

V poslanski zbornici se je zadnji teden vršilo prvo čitanje začasnega proračuna. V imenu Slovanske Jedinote je govoril predsednik Slovenskega kluba dr. Šustersič ter povedal, da Slovani sedanji vladi ne bodo dovolili nobenega vinarja davka za prihodnje leto. Vlada je Slovanom nasprotna, in zaradi tega ne more od njih zahtevati ljubezni. O prvem čitanju proračuna se ne glasuje, ampak se kratkoma odkaže proračunskemu odseku. V odseku se je začela razprava v torek, dne 14. decembra.

V zbornici pa so med tem začeli Rusini z obstrukcijo. Pritožujejo se, da jim Poljaki v Galiciji niso pravični. Vlada in poljski klub sta začela z njimi pogajanja.

Med tem je vložila vlada predlog, da se ji dovoli pooblastilni zakon za sklepanje trgovinskih pogodb s tujimi državami. Vršilo se bo najprej prvo čitanje, o katerem tudi ne bo glasovanja. Kmečki poslanci se branijo z vsemi štirimi proti pooblastilnemu zakonu.

Sploh so v državnem zboru razmere skrajno napete. Slovanske stranke so nezadovoljne, kmečki poslanci so nezadovoljni, nemški poslanci pa so za vsako pravično razvoljanje razmer nesprejemljivi, in vlada neče ničesar storiti, kar bi pomirilo slovenske in kmečke poslance.

Mnogi dvomijo, da bi sedanji državni zbor še dolgo skupaj ostal. Pripravljeni moramo biti na vse, tudi na nove volitve!

Politični ogled.

— **Položaj.** Vlada in Nemci nočejo privoliti v to, da bi se dala Slovanom polovica ministrov, vsled tega je gotovo, da ne bo še tako kmalu prišlo do jasnih razmer. K temu je še pristopila nova težava. Vlada hoče imeti pooblastilni zakon, da bi lahko z njim sklenila trgovinske pogodbe z drugimi državami. Kmečki poslanci, med njimi tudi naši kmečki poslanci, pa nočejo iti vladi na ta lim, ker potem lahko spusti v našo državo tuje živine, kolikor hoče. Zato se pa ne ve, kakšna bo usoda državnega zbora. Vlada

bo menda državni zbor zaključila ter poslala poslanee, ki nočejo izdati svojih volileev, domov na počitnice. Kmečko ljudstvo jih bo sprejelo z veseljem, ker vidi, da odločno zastopajo njegove koristi.

— **Za kmeta.** V državnem zboru se je osnoval draginjski odsek, ki naj bi preiskoval, kdo je kriv draginje in kako se ji odpomoči. Socialdemokrati in mestni poslanci pravijo, da je draginje krivo kmečko ljudstvo in njih politika. Ker je dobil Plojev klub pravico, da imenuje za ta odsek predsednika, zato bi bilo pričakovati, da se bo vsaj Ploj, kot zastopnik kmečkega volilnega okraja dal voliti za predsednika. Toda ne! Zastopnik ljubljanskega mesta, Hribar, bo ba je predsednik draginjskega odseka, ki gotovo ne bo šel na roko kmečkim zastopnikom, ampak svojim tovarišem in socialdemokratom. Če zasledujemo našega uskoka korak za korakom, vidimo vedno jasneje, kako prav so imeli volilci, da so ga vrgli pri zadnjih deželnozborskih volitvah.

— **Deželni zbori** bodo sklicani na kratko zasedanje v času med božičem in novim letom. Predložen jim bo začasni proračun. Šele po novem letu bodo razpravljali o rednem proračunu. Štajerska dežela, koje vladajo Nemci, ima veliko dolgov. Gotovo bodo hoteli Nemci novih davkov, da plačajo dolgove. Ker so nasprotniki kmetov, skušali bodo njim naložiti nova bremena. Toda prepričani smo, da se jim bodo naši poslanci postavili po robu.

— **Ogrska** še vedno nima novega ministrstva. Ta teden je sklican ogrski državni zbor, da dovoli začasni proračun, toda slišati je, da vladi nasproti poslanci (opozicija) ne bo pripustila razpravljati, ampak začela obstrukcijo. Tostran in onstran torej ne bo za nekoliko časa ustavnega življenja. Zato ni čudo, da se marsikje govori, da se bo ta trenutek uporabil za ustvaritev Velike Avstrije, ki bi imela le en državni zbor in tri pokrajinske, na Dunaju, v Budapešti in Zagrebu. Jugoslovanske dežele bi se združile potem v eno upravno celoto Velike Avstrije. Saj tudi Bosna in Hercegovina še vedno ne dobiva svoje ustave, kakor da bi se res čakalo na ustvaritev Velike Avstrije z enim skupnim državnim zborom in tremi upravnimi celotami (trializem).

Mala politična naznanila.

Dne 10. decembra: V Belgradu so se vršile velike demonstracije zaradi smrtnih obsodb v črnogorskem zarotniškem procesu. — Proti angleški go-

ranje zobov, da si ohrani vsaj še nekaj zaupanja. Njegova brihtna glavica ga v tem najvažnejšem trenutku ni pustila na cedilu. Kmalu je iznašel novi stroj za izdiranje zobov. (To je pa prišlo tako-le:

Nekega dne pride kmet Zlodnik k Čelustniku. Lice mu je debelo, kakor da bi bil požrl kanonsko kroglo. Zlodnik je bil jako občutljiv, poleg tega pa bogat in premožen. Pameten ravno ni bil posebno, in smodnik bi bil varen pred njim. Če bi ga ne bili poprej že iznašli, Zlodnik bi ga gotovo ne bil. S klavernim glasom toži Čelustniku, da ga muči vražji zob noč in dan na najhujše načine. Bil je še edini kotnik na desni strani v spodnji čelusti. Zlodnik pravi, da ta zob še pač potrebuje, ker drugače ne more več grizti, zato naj mu ila Čelustnik kako zdravi, da tega presnetega hudobneža v spodnji čelusti pomiri. Naš Čelustnik pogleda Zlodniku v usta, potem pa pravi:

„Za ta zob je le še eno zdravi, in to so klešče! Ta šment je črviv čisto do korenin. Če ga ne daste odstraniti, znate še na pljučih in jetrah zboleti.“

„Ne, tega pa ne; izdreti ga pa ne dam za živ svet ne,“ zatrjuje Zlodnik.

„Zakaj ne?“

„Tega ne prenesem, ne vzdržim.“

„Saj to ne boli nič, ravno nasprotno — to človeku dobro dene, kakor če se počohaš, kekar te koža srbi.“

„To že vem, pa vkljub temu ga ne dam izdreti.“

„Kaj, Vi se bojite, Zlodnik?“

„Že menda“, odvrne bolnik.

sposki zbornici se bje zdej boj po shodih. Sedanji angleški ministri se ga živahno udeležujejo. — Proračun ameriških Zjedinjenih držav izkazuje, kakor avstrijski, 34 milijonski primanjkljaj, v katerega pa še niso všteti izdatki za panamski prekop in za javen dolg.

Dne 11. decembra: Iz Belgrada se poroča, da je izdelalo vojno ministrstvo načrt za preosnovo srbske vojske. Sedanja, iz petih divizij obstoječa vojska se pomnoži za tri divizije, in bo na ta način imela srbska armada osem divizij. — V Turčiji se je ustanovila nova stranka, ki šteje 32 članov. Naziva se „zmerno liberalno“. — V četrtak se snide ogrska zbornica. Bivši njen predsednik Justh grozi z obstrukcijo.

Dne 12. decembra: Istrski deželni zbor bo sklican najbrže še pred Božičem, da reši več postav finančnega značaja. — Cesar bo imenoval 15 novih gosposkozborničnih članov, med njimi tudi štajerskega pisatelja Roseggerja. — V Italiji se je na novo ustanovila železniško in trgovinsko ministrstvo.

Dne 13. decembra: Srbski vojni minister Marinović odstopi, ker noče opustiti svojih kreditnih zahtev za armado. — Turški veliki vezir je naznanil odstop vlade. — Kitajska prepusti Port Artur in Daljni definitivno Japonski. — V baudanskem ozemlju v Afriki so se domačini uprli Francozom.

Razne novice.

* **Iz davčne službe.** Davčni oskrbnik g. Dolinšek v Mariboru je prestavljen v Feldbach.

* **Grof Jan Harrach umrl.** Na Dunaju je v nedeljo, dne 12. t. m. umrl grof Jan Harrach, član gosposke zbornice, v 82. letu starosti. Grof Harrach je bil velik pospeševatelj slovanskega gibanja v Avstriji in tudi nam Slovincem zelo naklonjen. Lahka mu zemljica!

* **100letnica Stanka Vraza.** Dne 30. junija 1910 se bo obhajal 100letni spomin odličnega ilirskagapisatelja in pesnika, Stanka Vraza. V dostojno proslavo tega jubileja se je osnoval pripravljalni odbor, ki bo takoj po novem letu začel delovati.

* **V Mariboru** se je ustanovila osrednja zadruga za vnovčenje živine in pospeševanje živinoreje, katera ima namen: 1. Skrbeti za vnovčenje živine svojih udov, 2. delati za vpeljavo novih, ali zboljšanje že obstoječih sejmov, 3. zvišati izvoz živine, 4. skrbeti za zavarovanje živine svojih članov, 5. preskrbeti za mesom večje kraje in industrijska središča, 6. pospeševati živinorejo, 7. skrbeti za zboljšanje travnikov in pašnikov, 8. preskrbovati svojim članom krmlilo, 9. ustanavljati krajevne zadruge za vnovčenje živine in pospeševanje živinoreje. — Zadruga je ustanovljena za celo Sp. Stajerskega, načelnik iste je g. Franc Pišek, državni in deželni poslanec v Hotinjavasi; v načelstvu pa so nadalje sledeči gg.: Mihael Brenčič, veleposestnik v Spuhlji, Anton Lobnik, veleposestnik v Orehovivasi, Jožef Lorber, župan v Sv. Petru pri Mariboru, Gabrijel Majcen, posestnik in profesor v Karčovin, Jožef Gselman, posestnik, Hoče, Jožef Kolman, posestnik v Slivnici. V nadzorstvu pa so najuglednejši posestniki in kmečki prijatelji iz celega Sp. Stajerskega. O namenu in delovanju zadruge bomo v kratkem obširno poročali.

Železnica Rogatec-Brežice-Rudolfovo. Prošnja ožjega odbora za predkonecijo še ni rešena. Mnenja strokovnjakov o že gotovem generalnem načrtu inž. Daubachyja niso ugodna; zato bo moral odbor v prihodnji seji sklepati o tem, kako dobiti sredstva za nov načrt. Seja bi se že sklicala, a med tem časom se je položaj nekoliko spremenil. Gospod deželni glavar kranjski je namreč stopil na čelo sekocije, kateri se pridružijo nekateri slovenski poslanci in uplivni interesenti, in ki mari na to, mero-dajne činitelje prepričati o veliki narodno-gospodar-

ski in strateški važnosti tretje železniške zveze središča države s Primorjem, ki naj bi šla ob ogrsko-hrvaški meji do Save, potem pa presekala celo Dolenjsko in se pri Herjelah združila s primorskim omrežjem državnih železnic. Nova zveza bi bila povsem neodvisna od južne železnice. Zdati bi se morala kot glavna železnica 2. vrste in vsled njene celokupnega državnega pomena na državne stroške. Vojni minister je prav vnet za ta načrt. Da se vzbudi zanimanje širše javnosti za ta načrt, bo gospod deželni glavar kranjski v kratkem v Ljubljano sklical velik sestanek interesentov, priprave so že v teku. Kako očitno sklicanje seje novega železniškega odbora za železnico Rogatec-Rudolfovo pred tem shodom v Ljubljani ni na mestu.

* **Narodna stranka,** pravzaprav liberalna stranka, je imela dne 8. decembra občni zbor v Celju. Zbor je izpadel skrajno žalostno. Malo število udeležencev in nobenega navdušenja. Tudi udrihanje po Kmečki zvezi in duhovnikih ni moglo oživeti potrtega razpoloženja. Umirajoči se ne navdušujejo več!

* **Vinski davek.** Naša Kmečka zveza je upeljala mogočno agitacijo proti novemu davku. Shod za shodom se je vršil, in na državno zbornico, na poljedelsko ministrstvo ter finančno ministrstvo se je poslalo izredno veliko število ugovorov proti namernemu novemu davku. Liberalna stranka je pač tudi obetala, da bo preskrbela tiskane petičije za agitacijo, a do danes nismo še videli nobene. Njili kasa bo menda tako prazna, da niti danih obljub v tako važnih zadevah ne more več izpolnjevati. Tudi Plojeva stranka je naznanjala hud odpor. (Toda do danes še nismo slišali, da bi njen načelnik Ploj, ki je tudi v predsedstvu splošnega vinogradniškega društva za Avstrijo, v tej lastnosti kaj storil, čeprav ga je društvo v to naprosilo. Kadar je ljudstvo potrebno podpore, takrat ga ti prijatelji gotovo puste na cedilu.

* **Molčijo.** Na shodu v Mestinju je dr. Karlovšek kot govornik liberalne stranke naznanil, da bi liberalci pač bili za splošni vinski davek, kakor hitro bi imelo vino nekoliko višjo ceno. Iz tega se razvdi vsa velika ljubezen liberalnih kolovodij do kmečkega ljudstva. Če imajo kmečki pridelki nekoliko boljše cene, pa jim privoščijo davke. Vkljub temu pa so liberalni listi tako nesramni, da molčijo o svojem protikmečkem stališču in še Kmečko zvezo zaradi njene krepke agitacije proti davku osumljajo in ji podtikajo neokritosrne namene. Kako malo smisla je med liberalci za gospodarske želje našega ljudstva, dokazuje tudi dejstvo, da so ponekod trgali naše lepake za shode. Hoteli so zabraniti, da bi se ljudstvo ne udeleževalo v velikem številu naših shodov, na katerih se je govorilo in sklepalo proti namernemu davku. Tako kažejo ob vsaki priliki, da so mlačni, kadar se gre za ljudske koristi, a kadar se gre za njih glavne pristaše, za plače liberalnega učiteljstva, takrat so vsi pokoncu in v ognju.

* **Liberalce** je sram. Z umetno gonjo so hoteli slovenski liberalci vzeti ugled ljubljanskemu knezoškofu. Hinavsko so se pohujševali nad knezoškofom, blatili ga v svojih listih in shodih, obenem pa sami izdali slaboglasno zeleno brošuro ter jo širili med mladino in jo v tisočih izvodih prodali med Hrvate. Slovensko ljudstvo jim je dalo pošten odgovor. Mnogoštevilni shodi so pokazali, da verno slovensko ljudstvo neomajano zaupa svojemu višjemu duhovnemu pastirju in ogorčeno protestira proti liberalni lopovščini. Liberalci s svojo zeleno brošuro niso dosegli drugega kakor nekaj juževskih grošev in se razkrinkali sami. Dr. Tavčar pere stranko, češ, da je bilo to delo posameznih, ne paliberalne stranke. Isti Tavčar, ki je preje prišel na shodih gonjo zoper škofa, uvideva blamažo in je izjavil na shodu v Ljubljani, da o škofovi brošuri ne bo več govoril. Zanas je pač malo pomembno, ali bo dr. Tavčar govoril o škofu ali

ne; pač pa je nekaj drugega, kako bo ljudstvo govorilo — in to ne bode molčalo, dokler sleherni ne spozna liberalne hinavščine.

* **Kako dela z nami vlada.** Od dne do dne je bolj jasno, da sedanja vlada zasleduje izrečno germanske cilje. Dogodki na Koroškem so dovolj jasen dokaz, da stoji vse uradništvo v službi germanizacije, prav kričeč pa je slučaj, da se je ustavila disciplinarna preiskava zoper uradnika, ki je vodil razbojniški napad nemško-nacionalne tolpe zoper društveni dom v Brnci. Zdej pa izvedemo, da se namerava v Gradcu ustanoviti „Deutsche Heimstättenbank“, ki je pravkar izdala oklic na Nemce v rajhu, v katerem pojasnjuje svoje namene, ki obstajajo v izrečni germanizaciji zlasti v Spodnjem Stajerju. V oklicu je rečeno, da treba delo „Südmarke“ po posebni banki izpopolniti, in sicer se je treba pečati izključno z naseljevanjem Nemcev iz južne Nemčije na slovensko-nemško mejo v avstrijskih alpskih deželah. Naseljevalo se bo same protestante, ker ti ostanejo vedno „reichs-deutsch“. Na Nemško se je zdej odpeljal pastor Albani iz Lipnice, da pridobi vse ondote kroge za ustanovo. Denar za to „Heimstättenbank“ bodo dajale: „Allgemeine deutsche Kreditanstalt“, „Bayerische Handelsbank“, „Bankhaus Stahl et Federer in Stuttgart“, „Würzener Bank“ — vse banke iz Rajha! — Tako se snujejo pod sedanjo vlado v Avstriji očitno veleizdajalska in protestantovska podjetja z izrečnim namenom, izpodrinuti svojemu Bogu in cesarju zvesto slovensko ljudstvo iz dedne zemlje! Mi prav odkrito rečemo, da rešitve ne vidimo v prav nobeni drugi stvari, kakor v skrajnem narodnem radikalizmu, in vsaki pravi kristjan, ki vidi, kako je germanizacija obenem protiverska, mora brezobzirno postaviti narodne ideale z verskimi vred na prvo mesto, kajti zadnji čas je, da pokažemo, da kdor je proti nam, ne sme na nas v nobenem oziru več računati! Iz Berlina gre in preko Dunaja šoli do nas piha in nam hoče vzeti vero, jezik in zemljo, ampak tiste napačne obzirnosti Slovencev je danes za vselej konec, to si naj zapomni vlada in vsi, ki so v njeni službi! Sedanji rod ne bo več, kjer ni treba, krivil hrbta!

* **Za pravice slovensčine** v šolah so v tržaškem občinskem svetu slovenski poslanci energično nastopili. Radikalni narodni duh se na Tržaškem vedno bolj uvrstuje, kar mora vsakega Slovence, naj bo tega ali onega strankarskega prepričanja, je veseliti. Le na ta način si moremo Slovenci zasigurati bodočnost, če pravice svojega jezika, svoje kulture in svojih tradicij odločno varujemo na vseh poljih brez izjeme in proti vsakomur.

* **Ljudsko štetje** in slovenska krajevna imena. Bliža se zopet čas ljudskega štetja, za katero so se pričele predpriprave. Okrajna glavarstva so dobila nalog, naj skupno z županstvi sestavijo pravilni krajevni imenik. Pri zadnji ljudski štetvi leta 1900 se je vrinila v ta imenik cela vrsta za slovenski jezik naravnost srampotečih napač, in vsega tega je kriva malomarnost. Dolžnost vseh slovenskih županov je, da ne zanemarijo tega velepomembnega dela. Obrnejo naj se v dvomljivih slučajih do župnih uradov ali šolskih vodstev za informacije. Le na ta način bo omogočeno, da dobimo zanjaprej res pravilna slovenska imena vasi, trgov in mest.

* **H katoličanstvu** je prestopil zgodovinar protestant dr. v. Ruville, profesor na vseučilišču v Halle na Nemškem. V nekoliko dneh izide njegova knjiga „Zurück zur heiligen Kirche“ (nazaj k sv. cerkvi), v kateri bo opisal, kako je spoznal resničnost katoličanstva. Gnile veje odpadajo, zato pa poganjajo nove, zdrave mladike.

* **Brezplačno** iz Amerike nazaj. Osrednje društvo sv. Rafaela na Dunaju, ki se peča z varstvom katoliških izseljencev, razglasa: Oni Avstrijci, ki so v Ameriki v veliki revščini in brez vsakega zaslužka, naj se predstavijo avstrijskemu konzulatu v do-

Celustnik nekoliko premišljuje, potem se nasmehne in pravi:

„Ali ste že kaj slišali o mojem novem stroju za izdiranje zobov?“

„Kaj, stroj za izdiranje zobov?“ se smeji Zlodnik.

„Le nič se ne smejite, Zlodnik,“ opominja Celustnik resno, „to je stroj, kakor ga ni blizu; me pa tudi stane suhih 50 goldinarjev. V eni sekundi je zob zunaj; še toliko ne boste čutili, kakor če Vas bolha vgrizne. Mislili boste, da je zob še v čelusti, pa če se bodele potipali, ga ni več. Pri tem stroju pade zob sam od sebe iz čelusti. Ljudem je izdiranje s strojem navadno predrago, kajti pod 20 krajcarjev ga ne morem izdreti.“

„Goldinar ti plačam, če nič ne boli!“

„Če le samo čuti, da je zob zunaj, ne stane krajcarja,“ reče Celustnik.

„Kaj pa, odlomil zoba ja ne boš?“ vpraša boječe Zlodnik.

„Se dotaknil se ga ne bom — to napravi stroj vse sam,“ zatrjuje naš zobozdravnik.

„Kje pa imate stroj?“

„Zunaj na škednju. — Le poidite z menoj.“

Zlodnik je zadovoljen. Najprej vzame nekaj iz sobe seboj, potem pokliče kravjega pastirja in mu šepče nekaj na uho. Nato gredo vsi trije v spodnji škednji. „Stroj“, pravi Celustnik, je v zgornjem šked-

nju. Cisto k stroju se ne sme iti, ker je nevarno, pač pa se mora zob zvezati s strojem.“

Nato gre Celustnik sam na gornji škedenj, ro-pote tam nekoliko, in zasuje parkrat neki klopotec. Potem spusti iz gornjega v spodnji škedenj tenko vrv in pride kmalu tudi sam dol. Na vrv priveže črevo struno, porine Zlodnika ob rob škednja, odkoder se je videlo v parno, ki je bila napolnjena s slamo. Nato hoče struno zadržati na bolni Zlodnikov zob. Zlodnik se brani na vse kriplje in Celustnik mora porabiti vso svojo zgovornost, da pregovori občutljivega kmeta. „Zob mora biti v zvezi s strojem,“ pravi premeteno, „in pipanje se zdaj še tako ne začne.“ Končno se da kmet pregovoriti in privoli, da se priveže struna na zob.

Celustnik gre nato zopet na gornji škedenj in začne ropotati s klopotcem. Čez nekaj časa vpraša Zlodnika, če ima zob še v čelusti, ita seže v usta in potrli, da ima še zob. Celustnik zdej še bolj divje goni klopotec. Med tem se priplazi kravji pastir počasi od zadej k Zlodniku ter ga močno sune. Zlodnik zleti iz škednja in pade med groznim krikom na slamo v parni. — Bolni zob pa je veselo bingljaj na vrvi semintje.

„Ali je zob že zunaj?“ vpraša Celustnik zgoraj.

„Mislim, da je,“ vzdihuje Zlodnik.

„Ali si pri tem kaj videl?“

„O, seveda sem videl!“

„Kaj pa?“ zbada Celustnik dalje.

„Vse polno zvezd na nebu,“ odgovori Zlodnik.

„Ali je kaj bolelo?“

„Ne vem, ali je ali ne,“ odvrne Zlodnik.

„Kaj? Nič ni bolelo, čisto nič,“ se smeji Celustnik.

Zlodnik se nato izklobaca počasi iz parne, ter se tudi sam smeji, dasiravno ne posebno rad.

Vesel je bil sicer, da se je iznebil sitnega zoba, vendar ga je pa cela reč le malo jezila. Vkljub temu je plačal Celustniku dve kroni in pastirju eno, pa samo pod tem pogojem, da nobeden nikjer ne zine besedice o tem, kako je Celustnik njemu izdiral zob.

Celustnik in pastir mu to obljubita in tudi držiata besedo. Zablhog je Zlodnik sam pozneje povedal vso reč.

Ker se je stroj prvokrat tako izborno obnesel, ga je rabil Celustnik pozneje še enkrat. Drugokrat ga je poskusil na desletnem županovem sinu. Pa ker je bila na škednju tema, se je zgodila našemu zobopipu nesreča. Z bolnim zobom je zvezal namreč skupaj tudi zdravega. Ko pastir nato sune fanta iz škednja v parno, zob noče iz čelusti, in fant se ziblje po zraku semintje, kakor jabolko na niti ter kriči, kar le more. Celustnik odreže vrv, deček pa zbeži jokaje k očetu. Oče naznari Celustnika sodniji, in Celustnik dobi štiri tedne časa, da natančno premišljuje o svojem izbornem stroju za pipanje zobov, ter ga, ako bi se mu zdelo primerno, izpopolni.

spiski zbornici se bje zdej boj po shodih. Sedanji angleški ministri se ga živahno udeležujejo. — Proračun ameriških Zjedinjenih držav izkazuje, kakor avstrijski, 34 milijonski primanjkljaj, v katerega pa še niso všteti izdatki za panamski prekop in za javen dolg.

Dne 11. decembra: Iz Belgrada se poroča, da je izdelalo vojno ministrstvo načrt za preosnovo srbske vojske. Sedanja, iz petih divizij obstoječa vojska se pomnoži za tri divizije, in bo na ta način imela srbska armada osem divizij. — V Turčiji se je ustanovila nova stranka, ki šteje 32 članov. Naziva se „zmerno liberalno“. — V četrtek se snide ogrska zbornica. Bivši njen predsednik Justh grozi z obstrukcijo.

Dne 12. decembra: Istrski deželni zbor bo sklican najbrže še pred Božičem, da reši več postav finančnega značaja. — Cesar bo imenoval 15 novih gosposkozborničnih članov, med njimi tudi štajerskega pisatelja Roseggerja. — V Italiji se je na novo ustanovila železniško in trgovinsko ministrstvo.

Dne 13. decembra: Srbski vojni minister Marinović odstopi, ker noče opustiti svojih kreditnih zahtev za armado. — Turški veliki vezir je naznanil odstop vlade. — Kitajska prepusti Port Artur in Daljni definitivno Japonski. — V baudanskem ozemlju v Afriki so se domačini uprli Francozom.

Razne novice.

* **Iz davčne službe.** Davčni oskrbnik g. Dolinšek v Mariboru je prestavljen v Feldbach.

* **Grof Jan Harrach umrl.** Na Dunaju je v nedeljo, dne 12. t. m. umrl grof Jan Harrach, član gosposke zbornice, v 82. letu starosti. Grof Harrach je bil velik pospeševatelj slovanskega gibanja v Avstriji in tudi nam Slovincem zelo naklonjen. Lahka mu zemljica!

* **100letnica Stanka Vraza.** Dne 30. junija 1910 se bo obhajal 100letni spomin odličnega ilirskagapisatelja in pesnika, Stanka Vraza. V dostojno proslavo tega jubileja se je osnoval pripravljalni odbor, ki bo takoj po novem letu začel delovati.

* **V Mariboru** se je ustanovila osrednja zadruga za vnovčenje živine in pospeševanje živinoreje, katera ima namen: 1. Skrbeti za vnovčenje živine svojih udov, 2. delati za vpeljavo novih, ali zboljšanje že obstoječih sejmov, 3. zvišati izvoz živine, 4. skrbeti za zavarovanje živine svojih članov, 5. preskrbeti za mesom večje kraje in industrijska središča, 6. pospeševati živinorejo, 7. skrbeti za zboljšanje travnikov in pašnikov, 8. preskrbovati svojim članom krmlila, 9. ustanavljati krajevne zadruge za vnovčenje živine in pospeševanje živinoreje. — Zadruga je ustanovljena za celo Sp. Stajerskega, načelnik iste je g. Franc Pišek, državni in deželni poslanec v Hotinjavasi; v načelstvu pa so nadalje sledeči gg.: Mihael Brenčič, veleposestnik v Spuhlji, Anton Lobnik, veleposestnik v Orehovivasi, Jožef Lorber, župan v Sv. Petru pri Mariboru, Gabrijel Majcen, posestnik in profesor v Karčovin, Jožef Gselman, posestnik, Hoče, Jožef Kolman, posestnik v Slivnici. V nadzorstvu pa so najuglednejši posestniki in kmečki prijatelji iz celega Sp. Stajerskega. O namenu in delovanju zadruge bomo v kratkem obširno poročali.

Železnica Rogatec-Brežice-Rudolfovo. Prošnja ožjega odbora za predkonecijo še ni rešena. Mnenja strokovnjakov o že gotovem generalnem načrtu inž. Daubachyja niso ugodna; zato bo moral odbor v prihodnji seji sklepati o tem, kako dobiti sredstva za nov načrt. Seja bi se že sklicala, a med tem časom se je položaj nekoliko spremenil. Gospod deželni glavar kranjski je namreč stopil na čelo sekocije, kateri se pridružijo nekateri slovenski poslanci in uplivni interesenti, in ki mari na to, mero-dajne činitelje prepričati o veliki narodno-gospodar-

ski in strateški važnosti tretje železniške zveze središča države s Primorjem, ki naj bi šla ob ogrsko-hrvaški meji do Save, potem pa presekala celo Dolenjsko in se pri Herjelah združila s primorskim omrežjem državnih železnic. Nova zveza bi bila povsem neodvisna od južne železnice. Zdati bi se morala kot glavna železnica 2. vrste in vsled njene celokupnega državnega pomena na državne stroške. Vojni minister je prav vnet za ta načrt. Da se vzbudi zanimanje širše javnosti za ta načrt, bo gospod deželni glavar kranjski v kratkem v Ljubljano sklical velik sestanek interesentov, priprave so že v teku. Kako očitno sklicanje seje novega železniškega odbora za železnico Rogatec-Rudolfovo pred tem shodom v Ljubljani ni na mestu.

* **Narodna stranka,** pravzaprav liberalna stranka, je imela dne 8. decembra občni zbor v Celju. Zbor je izpadel skrajno žalostno. Malo število udeležencev in nobenega navdušenja. Tudi udrihanje po Kmečki zvezi in duhovnikih ni moglo oživiti potrtega razpoloženja. Umirajoči se ne navdušujejo več!

* **Vinski davek.** Naša Kmečka zveza je upeljala mogočno agitacijo proti novemu davku. Shod za shodom se je vršil, in na državno zbornico, na poljedelsko ministrstvo ter finančno ministrstvo se je poslalo izredno veliko število ugovorov proti nameravanemu novemu davku. Liberalna stranka je pač tudi obetala, da bo preskrbela tiskane petičije za agitacijo, a do danes nismo še videli nobene. Njili kasa bo menda tako prazna, da niti danih obljub v tako važnih zadevah ne more več izpolnjevati. Tudi Plojeva stranka je naznanjala hud odpor. (Toda do danes še nismo slišali, da bi njen načelnik Ploj, ki je tudi v predsedstvu splošnega vinogradniškega društva za Avstrijo, v tej lastnosti kaj storil, čeprav ga je društvo v to naprosilo. Kadar je ljudstvo potrebno podpore, takrat ga ti prijatelji gotovo puste na cedilu.

* **Molčijo.** Na shodu v Mestinju je dr. Karlovšek kot govornik liberalne stranke naznanil, da bi liberalci pač bili za splošni vinski davek, kakor hitro bi imelo vino nekoliko višjo ceno. Iz tega se razvdi vsa velika ljubezen liberalnih kolovodij do kmečkega ljudstva. Če imajo kmečki pridelki nekoliko boljše cene, pa jim privoščijo davke. Vkljub temu pa so liberalni listi tako nesramni, da molčijo o svojem protikmečkem stališču in še Kmečko zvezo zaradi njene krepke agitacije proti davku osumljajo in ji podtikajo neokritosrne namene. Kako malo smisla je med liberalci za gospodarske želje našega ljudstva, dokazuje tudi dejstvo, da so ponekod trgali naše lepake za shode. Hoteli so zabraniti, da bi se ljudstvo ne udeleževalo v velikem številu naših shodov, na katerih se je govorilo in sklepalo proti nameravanemu davku. Tako kažejo ob vsaki priliki, da so mlačni, kadar se gre za ljudske koristi, a kadar se gre za njih glavne pristaše, za plače liberalnega učiteljstva, takrat so vsi pokoncu in v ognju.

* **Liberalce** je sram. Z umetno gonjo so hoteli slovenski liberalci vzeti ugled ljubljanskemu knezoškofu. Hinavsko so se pohujševali nad knezoškofom, blatili ga v svojih listih in shodih, obenem pa sami izdali slaboglasno zeleno brošuro ter jo širili med mladino in jo v tisočih izvodih prodali med Hrvate. Slovensko ljudstvo jim je dalo pošten odgovor. Mnogoštevilni shodi so pokazali, da verno slovensko ljudstvo neomajano zaupa svojemu višjemu duhovnemu pastirju in ogorčeno protestira proti liberalni lopovščini. Liberalci s svojo zeleno brošuro niso dosegli drugega kakor nekaj juževih grošev in se razkrinkali sami. Dr. Tavčar pere stranko, češ, da je bilo to delo posameznih, ne paliberalne stranke. Isti Tavčar, ki je preje prišel na shodih gonjo zoper škofa, uvideva blamažo in je izjavil na shodu v Ljubljani, da o škofovi brošuri ne bo več govoril. Zanas je pač malo pomembno, ali bo dr. Tavčar govoril o škofu ali

ne; pač pa je nekaj drugega, kako bo ljudstvo govorilo — in to ne bode molčalo, dokler sleherni ne spozna liberalne hinavščine.

* **Kako dela z nami vlada.** Od dne do dne je bolj jasno, da sedanja vlada zasleduje izrečno germanske cilje. Dogodki na Koroškem so dovolj jasni dokaz, da stoji vse uradništvo v službi germanizacije, prav kričeč pa je slučaj, da se je ustavila disciplinarna preiskava zoper uradnika, ki je vodil razbojniški napad nemško-nacionalne tolpe zoper društveni dom v Brnci. Zdej pa izvedemo, da se namerava v Gradcu ustanoviti „Deutsche Heimstättenbank“, ki je pravkar izdala oklic na Nemce v rajhu, v katerem pojasnjuje svoje namene, ki obstojajo v izrečni germanizaciji zlasti v Spodnjem Stajerju. V oklicu je rečeno, da treba delo „Südmarke“ po posebni banki izpopolniti, in sicer se je treba pečati izključno z naseljevanjem Nemcev iz južne Nemčije na slovensko-nemško mejo v avstrijskih alpskih deželah. Naseljevalo se bo same protestante, ker ti ostanejo vedno „reichs-deutsch“. Na Nemško se je zdej odpeljal pastor Albani iz Lipnice, da pridobi vse ondote kroge za ustanovo. Denar za to „Heimstättenbank“ bodo dajale: „Allgemeine deutsche Kreditanstalt“, „Bayerische Handelsbank“, „Bankhaus Stahl et Federer in Stuttgart“, „Würzener Bank“ — vse banke iz Rajha! — Tako se snujejo pod sedanjo vlado v Avstriji očitno veleizdajalska in protestantovska podjetja z izrečnim namenom, izpodrinuti svojemu Bogu in cesarju zvesto slovensko ljudstvo iz dedne zemlje! Mi prav odkrito rečemo, da rešitve ne vidimo v prav nobeni drugi stvari, kakor v skrajnem narodnem radikalizmu, in vsaki pravi kristjan, ki vidi, kako je germanizacija obenem protiverska, mora brezobzirno postaviti narodne ideale z verskimi vred na prvo mesto, kajti zadnji čas je, da pokažemo, da kdor je proti nam, ne sme na nas v nobenem oziru več računati! Iz Berlina gre in preko Dunaja šoli do nas piha in nam hoče vzeti vero, jezik in zemljo, ampak tiste napačne obzirnosti Slovencev je danes za vselej konec, to si naj zapomni vlada in vsi, ki so v njeni službi! Sedanji rod ne bo več, kjer ni treba, krivil hrbta!

* **Za pravice slovensčine** v šolah so v tržaškem občinskem svetu slovenski poslanci energično nastopili. Radikalni narodni duh se na Tržaškem vedno bolj uvrstuje, kar mora vsakega Slovence, naj bo tega ali onega strankarskega prepričanja, je veseliti. Le na ta način si moremo Slovenci zasigurati bodočnost, če pravice svojega jezika, svoje kulture in svojih tradicij odločno varujemo na vseh poljih brez izjeme in proti vsakomur.

* **Ljudsko štetje** in slovenska krajevna imena. Bliža se zopet čas ljudskega štetja, za katero so se pričele predpriprave. Okrajna glavarstva so dobila nalog, naj skupno z županstvi sestavijo pravilni krajevni imenik. Pri zadnji ljudski štetvi leta 1900 se je vrinila v ta imenik cela vrsta za slovenski jezik naravnost srampotečih napač, in vsega tega je kriva malomarnost. Dolžnost vseh slovenskih županov je, da ne zanemarijo tega velepomembnega dela. Obrnejo naj se v dvomljivih slučajih do župnih uradov ali šolskih vodstev za informacije. Le na ta način bo omogočeno, da dobimo zanjaprej res pravilna slovenska imena vasi, trgov in mest.

* **H katoličanstvu** je prestopil zgodovinar protestant dr. v. Ruville, profesor na vseučilišču v Halle na Nemškem. V nekoliko dneh izide njegova knjiga „Zurück zur heiligen Kirche“ (nazaj k sv. cerkvi), v kateri bo opisal, kako je spoznal resničnost katoličanstva. Gnile veje odpadajo, zato pa poganjajo nove, zdrave mladike.

* **Brezplačno** iz Amerike nazaj. Osrednje društvo sv. Rafaela na Dunaju, ki se peča z varstvom katoliških izseljencev, razglasa: Oni Avstrijci, ki so v Ameriki v veliki revščini in brez vsakega zaslužka, naj se predstavijo avstrijskemu konzulatu v do-

Celustnik nekoliko premišljuje, potem se nasmehne in pravi:

„Ali ste že kaj slišali o mojem novem stroju za izdiranje zobov?“

„Kaj, stroj za izdiranje zobov?“ se smeji Zlodnik.

„Le nič se ne smejite, Zlodnik,“ opominja Celustnik resno, „to je stroj, kakor ga ni blizu; me pa tudi stane suhih 50 goldinarjev. V eni sekundi je zob zunaj; še toliko ne boste čutili, kakor če Vas bolha vgrizne. Mislili boste, da je zob še v čelusti, pa če se bodele potipali, ga ni več. Pri tem stroju pade zob sam od sebe iz čelusti. Ljudem je izdiranje s strojem navadno predrago, kajti pod 20 krajcarjev ga ne morem izdreti.“

„Goldinar ti plačam, če nič ne boli!“

„Če le samo čuti, da je zob zunaj, ne stane krajcarja,“ reče Celustnik.

„Kaj pa, odlomil zoba ja ne boš?“ vpraša boječe Zlodnik.

„Se dotaknil se ga ne bom — to napravi stroj vse sam,“ zatrjuje naš zobozdravnik.

„Kje pa imate stroj?“

„Zunaj na škednju. — Le poidite z menoj.“

Zlodnik je zadovoljen. Najprej vzame nekaj iz sobe seboj, potem pokliče kravjega pastirja in mu šepče nekaj na uho. Nato gredo vsi trije v spodnji škednji. „Stroj“, pravi Celustnik, je v zgornjem šked-

nju. Cisto k stroju se ne sme iti, ker je nevarno, pač pa se mora zob zvezati s strojem.“

Nato gre Celustnik sam na gornji škedenj, ro-pote tam nekoliko, in zasuhe parkrat neki klopotec. Potem spusti iz gornjega v spodnji škedenj tenko vrv in pride kmalu tudi sam dol. Na vrv priveže črevo struno, porine Zlodnika ob rob škednja, odkoder se je videlo v parno, ki je bila napolnjena s slamo. Nato hoče struno zadržati na bolni Zlodnikov zob. Zlodnik se brani na vse kriplje in Celustnik mora porabiti vso svojo zgovornost, da pregovori občutljivega kmeta. „Zob mora biti v zvezi s strojem,“ pravi premeteno, „in pipanje se zdaj še tako ne začne.“ Končno se da kmet pregovoriti in privoli, da se priveže struna na zob.

Celustnik gre nato zopet na gornji škedenj in začne ropotati s klopotcem. Čez nekaj časa vpraša Zlodnika, če ima zob še v čelusti, ita seže v usta in potrli, da ima še zob. Celustnik zdej še bolj divje goni klopotec. Med tem se priplazi kravji pastir počasi od zadej k Zlodniku ter ga močno sune. Zlodnik zleti iz škednja in pade med groznim krikom na slamo v parni. — Bolni zob pa je veselo bingljaj na vrvi semintje.

„Ali je zob že zunaj?“ vpraša Celustnik zgoraj.

„Mislim, da je,“ vzdihuje Zlodnik.

„Ali si pri tem kaj videl?“

„O, seveda sem videl!“

„Kaj pa?“ zbada Celustnik dalje.

„Vse polno zvezd na nebu,“ odgovori Zlodnik.

„Ali je kaj bolelo?“

„Ne vem, ali je ali ne,“ odvrne Zlodnik.

„Kaj? Nič ni bolelo, čisto nič,“ se smeji Celustnik.

Zlodnik se nato izklobaca počasi iz parne, ter se tudi sam smeji, dasiravno ne posebno rad.

Vesel je bil sicer, da se je iznebil sitnega zoba, vendar ga je pa cela reč le malo jezila. Vkljub temu je plačal Celustniku dve kroni in pastirju eno, pa samo pod tem pogojem, da nobeden nikjer ne zine besedice o tem, kako je Celustnik njemu izdiral zob.

Celustnik in pastir mu to obljubita in tudi držiata besedo. Zafibog je Zlodnik sam pozneje povedal vso reč.

Ker se je stroj prvokrat tako izborno obnesel, ga je rabil Celustnik pozneje še enkrat. Drugokrat ga je poskusil na desletnem županovem sinu. Pa ker je bila na škednju tema, se je zgodila našemu zobopipu nesreča. Z bolnim zobom je zvezal namreč skupaj tudi zdravega. Ko pastir nato sune fanta iz škednja v parno, zob noče iz čelusti, in fant se ziblje po zraku semintje, kakor jabolko na niti ter kriči, kar le more. Celustnik odreže vrv, deček pa zbeži jokaje k očetu. Oče naznari Celustnika sodniji, in Celustnik dobi štiri tedne časa, da natančno premišljuje o svojem izbornem stroju za pipanje zobov, ter ga, ako bi se mu zdelo primerno, izpopolni.

tičnem kraju. Tam naj izkažejo svojo popolno ubožnost, in dotični konzul bo preskrbel, da se prepeljejo brezplačno na stroške avstrijskega notranjega ministrstva zopet nazaj v domovino. — Če ima kdo tako uboge sorodnike v Ameriki, ki so brez vsakega dela in bi se vrnil radi nazaj v domovino, naj jim sporoči to ugodnost.

* **Vinogradnike** opozarjamo, da je štajerski deželni odbor že dne 18. novembra vse svoje trte razprodal. Kdor še rabi trte, naj pazno prebere naše inserate.

* **„Slovenski klub“** v državnem zboru. O govoru predsednika „Slovenskega kluba“ dr. Sustersiča pišejo vsi večji inozemski listi, nemški avstrijski in slovenski listi ga pa stavljajo na prvo mesto in poročajo o njem tako obširno, kakor dozda še o nobenem. Vsi naglašajo njega odločilno pomembnost. Čujmo, kaj pišejo „Lidove Noviny“: „V teku opozicijske „Slovenske Unije“ je dr. Sustersič od dne do dne bolj rastel na veljavi, tako, da je danes nad vsemi. Ni se pa samo povečal njegov ugled, ampak tudi ugled „Slovenskega kluba“, zastopstva katoliških Slovencev, majhnega kluba, ki ga je preje v parlamentu komaj kdo opazil, a je postal danes prvi politični faktor v avstrijskem parlamentu. Njegov voditelj je mož izredne inteligence, politične previdnosti, skrajno vstrajan in energičen. S svojim bojem zoper bosansko banko se je dvignil v zbornici do prvega mesta, in z njim ves njegov klub, ki se po volilni reformi ni samo okrepil po številu, marveč je v parlament postavil inteligentne in patriotične može obenem.“

* **„Straža“** na Dunaju. Poslušajte, dragi rojaki, kako krasno so dunajski Slovenci obhajali v nedeljo, dne 12. t. m. Miklavžev večer. Sicer je bilo le to malo pozno, ker so se baje prihodile Miklavžu med potom mnoge nezgode; posebno je bil zadržan, ko je šel mimo vic in pekla. Izpraševal je vse otroke do 61 let ter pridne obdaroval, poredne pa dal tulečemu parkeljnu v oblast. Čas nam je vse prehitro potekel, ker nikdo se rad ne loči od prijetne družbe rojakov. Počastila sta nas tudi gg. državna poslanca dr. Korošec in dr. Krek, kar si štejemo posebno v čast, ter se jima najtopleje zahvaljujemo. Vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ želijo dunajski Slovenci in Slovenke prav veselo božične praznike.

* **Za božič** in novo leto se pokupi navadno največ vsakovrstnih koledarjev. Skoro vsak stan ima dandanes že svoj koledar, ki ga pa ne dobiš lahko za par vinarjev, ker založnik zbog malega natasa s tako nizko ceno ne more pokriti nabavnih stroškov. Edino pri tako imenovanem ljudskem koledarju, pri naši „Družinski Pratici“, ki jo dobi vsak, dokler je še kaj zalogo, za borih 24 vin., je to mogoče, ker se tiska v mnogo tisočih izvodih. Dobite jo pri vsakem trgovcu v mestu ali na deželi, kjer pa je ni, naj se naroči naravnost pri založništvu „Družinske Pratique“ v Ljubljani. Za tako mal denar ne dobite nikjer tako vsestransko ustrežajočega koledarja.

* **Našim znamkarjem.** V zadnjem času so zopet poslali večje število starih znamk: pismonoša na Muhi, g. Anton Kos, gospod Franc Hohnjec, čevljar Janez Kapun, Orel Zvonimir Zorko. Mladeniči, mladenke, nabirajte stare znamke ter jih pošiljajte S. K. S. Z. v Maribor.

* **Razglas** radi vročitve napovedi a) k osebni dohodnini, b) k rentnini za davčno leto 1910. C. kr. finančno ravnateljstvo za Štajersko določuje, da se imajo oddati napovedi k osebni dohodnini za davčno leto 1910 pri pristojnih davčnih oblastih I. stopnje (okrajnih glavarstvih), v katerih okrožju imajo davkovci svoje redno domovališče. Do 31. januarja 1910 pooblašajo se tudi c. kr. davčni uradi, nahajajoči se v krajih, kjer ni odmerjajočih oblast, da sprejemajo namesto davčnih oblast I. stopnje napovedi k osebni dohodnini. Osebam, katerih davčni dohodki ne presegajo 2000 kron, dano je na voljo, oddati napovedi ali ne. Vsekakor jo morajo podati, ako jih pozove v to posebej davčno oblast ali predsednik cenilne komisije. Nasprotno pa so osebe, kojih davku podvrženi dohodki (vštevši dohodke pripadnikov gospodarstva) presegajo 2000 kron, pod kaznijo v spodaj navedeni meri zavezane podati napoved tudi brez poziva davčne oblasti. Napovedi se zamorejo vložiti pisмено, ali pa dati ustno na zapisnik pri davčni oblasti; za to se ima brezplačno uporabljati obrazec „A — Napoved o osebni dohodnini“, določen po c. kr. finančnem ministertvu. Ta tiskovina se dobiva brezplačno pri davčnih oblastih in davčnih uradih ob uradnih urah. Davkovci, kateri hočejo podati napoved ustno, naj storijo to kakor mogoče hitro radi poznejšega vsiljevanja strank. Prinosnikom pravilno podpisane napovedi se mora izročiti na zahtevo uradno potrdilo, ako se razvidi iz napovedi davkoplačilec. To potrdilo pa ne zavira niti presoje, zadošča li oddani obrazec bistvenim zahtevam napovedi, niti zahteve slučajnih poznejših dopolnil, niti zasledovanja davkoveca zaradi davčne prevare ali zaradi davčne zatajbe. Pismena napoved se tudi lahko pošlje frankovano po pošti. V varnost davkoveca se priporoča pošiljanje proti povratni prejemnici, ker zadene slučajna škoda pošiljalca. Tudi osebam, katere stopijo leta 1910 v davčno dolžnost v sled preselitve v ozemlje, kjer velja ta zakon, ali v sled zadobitve stalnih službenih prejemkov v davčni višini, so dolžne naznaniti to v teku 14 dni po dogodku, kateri je povzročil njih davčno dolžnost, pristojni davčni oblasti ter podati napoved, v kateri mora prijaviti davkovec dohodke, katere prejme

med ostalim letom 1910 iz stalnih ali premenljivih prejemkov, pristojnih mu ali dotedajšnjih mu previdoma. Osebe, katere ne podajo napovedi o dohodnini, akoravno je to njih dolžnost, pričakovati imajo preiskavo in se bodo kaznovali brez ozira na doplačanje prikrajšanega davka z dvojnim do šesternim zneskom, za katerega se je prikratil davek ali je bil v nevarnosti prikratbe. Istotako morajo oddati vse osebe, dobivajoče prejemke iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic, katerih ni že zadel neposredno zemljarina, hišnina, pridobnina ali plačarina, napovedi o vseh, rentnini podvrženih dohodkih, razun onih, od katerih odbija rentnino dolžnik, ali kateri ne presegajo sami zase ali z drugimi dohodki vred vsote 1200 kron, pri davčni oblasti (na deželi pri okr. glavarstvih) pristojni za prejem napovedi o osebni dohodnini, ne da bi šele čakale na poziv davčne oblasti, in sicer ustno ali pisмено najkasneje do 31. januarja 1910. Vendar so oproščeni oddaje napovedi, kolikor jih ne pozove posebej davčna oblast, oni davkovci, kateri so: 1. plačali že v preteklem letu rentnino, 2. niso med tem spremenili domovališča in 3. katerim se niso pomnožili prejemki. Davek se odmerja v tem slučaju ravno tako, kakor bi bile napovedale imenovane osebe, da trajajo njih prejemki nadalje v odmeri, določeni v zadnjem preteklem letu. Napoved mora vsebovati ime, stan in stanovališče davkoveca, natančneje oznamilo davčnih prejemkov, zlasti če obstoje ti prejemki v denarju ali prirodočinah, stvarnih užitkih ali drugačnih dajetvah in, razun pri eskomptnih obrestih, tudi ime dolžnika. Pri glavnih tiraljavah je napovedati znesek glavnice in obrestni odstotek, pri letninah skupni znesek letnine in v nji obseženega glavnicega povračila. Naposled napovedati je v napovedi postavno dovoljene dobitke, ki jih zahteva davkovec. Za te napovedi je uporabljati le obrazec „H — napoved o rentnini“, ki se dobi pri davčnih oblastih in davčnih uradih. (Tiskovine se oddajajo brezplačno. Pismene napovedi se smejo pošiljati, če se poštnina plača, tudi po pošti pristojnemu davčnemu oblastu. V varstvo davkoveca priporoča se, pošiljati jih proti povratni prejemnici, ker zadene sicer slučajna škoda pošiljalca. Rentnini povrženi se bodo, ako opusti podati napoved v zgoraj določenem roku, vzeli v preiskavo radi davčne zatajbe.

Društvo absolventov štajerskih kmetijskih šol v Grottenhofu in Mariboru, ki ima namen, izpopolnjevati strokovno izobrazbo svojih učov, pospeševati kmetijske koristi, posredovati pri iskanju služb in podpirati podpore vredne in potrebne ude, zboruje letos v Gradcu dne 19. grudnia v gostilni „Zu den drei Hacken“. Začetek je točno ob 10. uri predpoldne.

Vspored

zadružnega tečaja v Mariboru, ki se vrši v času od 10. do 15. januarja 1910 v prostorih katol. delavskega društva v Mariboru, Flössergasse 4 (ta ulica pelje od glavnega trga mimo bogoslovja proti Dravi).

Teoretičen del:

Ponedeljek, dne 10. januarja predpoldan ob 10. uri. Otvoritev tečaja, nato predavanje: O zgodovini in organizaciji zadružništva.

Popoldan. Predavanje: Razločnice in njih pomen za kmečki stan.

Torek, 11. januarja predpoldne. Predavanje: O umetnih gnojilih.

Popoldan. Predavanje: Dolžnosti članov načelstva. Seja načelstva.

Sreda, dne 12. januarja predpoldan. Predavanje: Prodaja živine potom zadružništva.

Popoldan. Predavanje: Dolžnosti članov nadzorstva. Seja nadzorstva.

Četrtek, dne 13. januarja predpoldan. Predavanje: Kmetijski stroji, strojne zadrage.

Popoldan. Predavanje: Delo v zadrugi ob koncu poslovnega leta. Občni zbor.

Petek, dne 14. januarja predpoldan. Predavanje: Velik pomen perutninarstva, jajčarske in perutninarske zadrage.

Popoldan. Predavanje: Zemljeknjižne zadeve. Konverzije.

Sobota, dne 15. januarja predpoldan. Sklepno predavanje: Naše bodoče zadružno delo.

Praktičen del:

Praktično se bo vsak udeleženelec poučil o vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o sestavi računskih zaključkov, o predpisih glede kolekov, davkov in pristojbin, o sestavi zemljeknjižnih prošenj in listin za konverzijo in o poslovanju z Zadružno zvezo in oblastmi.

Ponk bo trajal vsak dan od 8.—12. ure predpoldan in od 2.—6. ure popoldan.

V sredo, dne 12. januarja ob 8. uri zvečer se vrši sestanek vseh udeležencev in prijateljev zadružništva, na katerem se bo razpravljalo o raznih, za spodnještajerske Slovence važnih gospodarskih vprašanjih.

V petek, dne 14. januarja ob 8. uri zvečer se vrši na čast udeležencem zabavni večer.

Zadružna zveza v Ljubljani.

Oddelek za Štajersko v Mariboru.

Dr. Jos. Hohnjec.

Vlad. Pušenjak.

Mariborski okraj.

m **Izpred porote.** Radi umora svoje ljubice je stal dne 7. t. m. pred porotnim sodiščem v Mariboru 20letni posestnikov sin Anton Kmetec iz Gorjnih Jablan blizu Pragerskega. Vsled predloga njegovega zagovornika se je obravnava preložila na prihodnje porotno zasedanje, da se nabavi v tem času še več dokazov obtoženčeve nedolžnosti. — Dne 9. t. m. se je moral zagovarjati radi uboja obtoženi 22letni Simon Bezjak od Sv. Marka pri Ptuj. Dne 29. septembra so se namreč zbrali ljudje pri posestniku Janezu Prelogu v Gajovcih, da smučejo koruzo. O polnoči sta se ostračila Vincenc Belšak in Franc Foršnerič ter šla proti domu. Nasproti so jim prišli fantje od Sv. Marjete, med katerimi sta bila tudi Bezjak in Zagoršek. Med fanti je prišlo do prerekanja, med katerim je Belšak udaril Zagorška in ga podrl na tla. Zagoršek je v strašilo dvakrat ustrelil. Franc Prelog je čul strele in priletel iz hiše, a komaj je prišel do vrtna ograje, ga je že zadela krogla v glavo in se je zgrudil smrtno ranjen na tla. Padlo je še nekaj strel od strani se umikajočih fantov, ki pa niso napravili nobene škode. Ranjenega Preloga so prenesli v hišo, kjer je pa kmalu izdihnil svojo dušo. Sodnijska komisija je dognala, da je usodepolni strel oddal Bezjak, ker se je strinjala širokost krogle s širino cevi njegovega samočresa. Obtoženec je del ma priznal svoj čin, a se zagovarja s tem, da je bil v silobranu, ker so fantje od Prelogove hiše metali kamenje nanje in jih potem še zasledovali. Porotno sodišče ga je obsodilo radi zločina uboja na 4 leta težkega zapora s postom vsako četrtiltje. — Dne 10. t. m. sta stala pred porotniki dva brata 17letni Franc in 24letni Anton Neubauer, viničarska sinova iz Zagore. Obtožena sta bila, da sta dne 7. oktobra t. l. ubila in oropala raznašalca kruha, Ploja. Obtožena sta pri obravnavi brez vsakega kesanja priznala storjen zločin. Porotniki so potrdili enoglasno zavrtni roparski umor, nakar je bil Anton Neubauer obsojen na smrt na vislice, njegov brat Franc pa, ker še ni 20 let star, na 20letno težko ječo. — Ko je bil meseca julija t. l. kompanijski tambur 5. poljske kompanije v Pulju, Franc Mir, doma v Krabonosu, na dopustu, se je zaljubil v posestnikovo hčer Rozalijo Pelcel iz Ivanjceva na Štajerskem. Tudi Rozaliji je Mir ugajal tako, da je zapustila svojega prejšnjega izvoljenca 21letnega Alojza Mlinariča ter se raje oklenila Mira. V noči 14. julija je Mlinarič čakal zaljubljenca, ker je vedel, da se morata vrniti od sosedov domov. Ko ju je okrog 11. ure zapazil, je skočil na Mira ter ga tako sunil s škarnjami v oko, da mu je izteklo. Radi tega je bil dne 11. t. m. Mlinarič obsojen pred mariborskim porotnim sodiščem na 13 mesecev težke ječe, v plačilo stroškov za zdravljenje, 100 kron bolestinne in 1000 kron za izgubljeno oko.

m **Maribor.** Ponesrečil se je v tukajšnji mle-karni v soboto popoldne uslužbenec pri parnem stroju. Odpeljali so ga v bolnišnico. Ljudje božji, previdnost pri vsem in z vsem!

m **Dramatično društvo** v Mariboru uprizori v nedeljo, dne 19. t. m. igrokaz iz rumunskega življenja „Valenska svatba“. Ta igra se je z najlepšim uspehom igrala že po vseh velikih odrih, ter se v Ljubljani v enem letu devetkrat ponovila. Upati je tedaj, da bo tudi našemu občinstvu ugajala.

m **Sv. Lovrene** nad Mariborom. Neki kmet pripoveduje sledeči dogodek, za katerega resničnost jamči: Poštem k nekemu tukajšnjemu mesarju po 1 kg teletine. Mesar sprva niti dati noče, nazadnje gre nevoljen v mesnico, navaga 1 kg teletine in računi K 2.40, kar dobi na mestu plačano. — Iz tega je razvidno, kdo je kriv draginji živil. Kmet sme živino samo rediti, prodati pa za slepo ceno, mesar v takne v žep lep dobiček, krivdo draginje pa vali na rame uboge kmeta.

m **Hoče.** Po Hočah se hvalijo nemškutariji, da so bili hočki župan in ključar Paul Vernik in razvanjski Martin Pukl pri Njega ekselenci knezoškofu, da naj predstavijo č. g. kaplana Krajncu iz Hoč. Če so toliko neresnice govorili, kakor pšeta „Marburger Zeitung“ in „Stajero“ in jim pri škofstvu verjamejo, bi ne bilo nič čudnega, če se njihova želja izpolni. Sicer pa tako cela fara ve, da je bilo vse to le natolcevanje in obrekovanje.

m **Dogoše.** Dne 9. decembra je imel mariborski Scherbaum velik lov v bohovskih, dogoških in šmiklavških leseh. Kot gonjači so bili poleg raznih odrašenih možev šolski otroci iz šole v Brezju, pri Šmiklavžu, Hočah, pri Sv. Magdaleni, čeravno je bila ta dan na vseh krajih, račun v Brezju, Šola. Opozarjamo c. kr. okrajno glavarstvo, okrajni šolski svet in krajne šolske svete na to nepostavno vporabo otrok-šolarjev. Opozarjamo tudi šolske oblasti, da so otroci dobili za otroke škodljive pijače in nekateri po eno ali več drama-cigaret. Najzadnje, že v trdni temi, goše otroci šli sami v krmo in si tam naročili — šnops in cigarete.

Leitersberg. V nedeljo, dne 19. t. m. se zopet orično predavanja v našem izobraževalnem društvu. Prvo predavanje bo imel g. potovalni učitelj Pirstinger. Začetek ob 10. uri predpoldne.

m **Peticije** od občine Morje-Cigonca zoper nov vinski davek je vložil 10. t. m. poslanec Pišek.

m **Lavort.** (Nagla smrt.) Stefan Serbelj, mizar iz poljčanske župnije, še mlad mož in od nekaj

že zelo udan pijači, je v soboto zvečer popival v gostilni Pliberšek v Razgorju. Pri mizi je zaspal. Proti deseti uri zvečer pride žena, onj in ga hoče vzbuditi, a je bil že mrtev — zaspal je za vedno. Koliko jih je že nezmernost spravila nepripravljenih iz sveta, a vendar jih čedalje več (da se človeku srce trga od žalosti), kakor bi bili s slepoto udarjeni, prvi naprej v isto nesrečo! Zalostno! Mladina, spregledaj vsaj ti in spoznaj, kaj ti je v pogubo!

m Laporje. Nepričakovano lepo se je vršil minolo nedeljo gospodarski shod, ki ga je sklical g. dež. in dr. poslanec Pišek. Nad 100 zborovalcev, po večini možje in mladeniči, a tudi nekaj žen in deklet, se je zoralo vkljub izredno slabemu vremenu. Za predsednika so si izbrali posestnika P. Pivca. Poslanec Pišek izrazi svoje veselje nad v takem vremenu nepričakovano velikem obisku ter govori najprej o nameravanem novem davku na vino, ter jasno razloži, kako hud, da, poguben udarec bi bil to za vinogradnike, ki so itak v slabem gospodarskem stanju. Kupei in pridelovalci bi bili na slabšem, vino bi se manj pilo, cena bi se bolj padala, zganje bi se se bolj razširilo; velike bi bile sitnosti s linancariji; če bi bil enkrat vpeljan ta davek, bi ga vlada lahko s par. 14 povišala, ogrsko vino bi slo še bolj čez mejo v naše kraje itd. Na razna vprašanja posestnikov da g. poslanec točna pojasnila. Po pravici je en posestnik opomnil, da bi se naj vinska postava strogo izvrševala in se zabranilo, da ne bi iz vode vinski trgovci delali vina. Žalibog je vinska postava res samo na papirju; kletarski nadzorniki so dobili celo navodila, da naj ne bodo prestrogi. Zakaj se pa šmenta potem postavle sklepejo, če se naj ne izvršuje? Seveda potem marsikateri bogati mestni vinski fabrikant ne bi mogel toliko „vina“ prodati! Nato preide g. poslanec k poročilu o novi postavi glede živalskih bolezni, kuge itd., ki je ravno kar stopila v veljavo. Navaja določila, kako je treba ravnati posestniku, kadar mu kaka žival zbolí, opozarja na ugodnosti, ki jih nudi postava posestnikom, omenja prizadevanja poslancev S. K. Z., da se nekatere stroge določbe n. pr. glede kazni, zaprtja okuženih krajev omilijo, spremenijo na korist kmetpm. Ker zelo manjkajo živinoprazavnikov, so izposlovali kmečki poslanci 20 štipendij za dijake, ki bi se poprijeli živinoprazavništva. Ti bi lahko doma cepili svinje, ker je živinoprazavnikov premalo. Končno g. poslanec pojasni, zakaj da so slov. poslanci nastopili zoper sedanje vlado; ker je ta vlada skrajno sovražna slov. kmetu, je ne more noben slov. poslanec podpirati. Ne zahtevamo drugega, ko pravico, nam se mora dati v vsakem oziru, kar nam gre; dolžnosti moramo spolnovati kakor Nemci, grejo nam torej tudi iste pravice! Zborovalci so živahno odobravalí njegova izvajanja. Na vprašanje glede podpore v krmi odgovori g. poslanec, da je poljedelsko ministrstvo najprej podporo odklonilo, a g. poslanec je posređoval pri namestitvi, da je ta uplivala na ministrstvo, kjer se je tudi osebno zavzel za podporo, in razložil nje neizogibno potrebo, da se je slednjič vendar dovolila. Bog ve, kje se je naša vlada navzela te grde navade, da nam le po velikem in pogostem prosjačenju in dreganju da to, kar bi nam morala po pravici sama od sebe dati, kakor je njena preklicana dolžnost. Menda je to od tod, ker so judje že od nekdanj učitelji in vzgojitelji avstrijskih vlad, ter ji zatrlí ves čut poštenosti in pravičnosti. Poslušalci so nadalje še sprožili razgovor o gospodarskem pouku pri vojakih, o šolskih plačilih, o slovenskem vseučilišču v Ljubljani, o nastavljanju uradnikov na Slovenskem itd. G. S. utemeljuje in predlaga sledeče resolucije, ki so bile enoglasno z navdušenjem sprejete: 1. Vinogradniki, zbrani na shodu v Laporju dne 12. decembra, ugovarjajo odločno zoper vsak novi davek na vino, ker bi vsak hudo škodoval vinogradnikom in jih spravil na rob propada. 2. Izrekajo svoje popolno zaupanje in prisrčno zahvalo svojemu državnemu poslancu g. Pišek in Slov. klubu ter prosijo, da vstrajajo v boju zoper sedanje vlado za naše kmečke in narodne pravice do zmage. 3. Zborovalci zahtevajo, da se meja živini iz tujih držav nikakor ne sme odpreti, ker bi bil to zelo hud udarec za našo živinorejo. 4. Zahtevajo, da stroške za šolo prevzame država. 5. Zahtevajo, da se čim prej ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani. 6. Odločno zahtevamo, da se gospodarski tečaj na mariborski sadjarski in vinorejski šoli vršijo v slovenskem jeziku, da se jih slovenski mladeniči, za katere se vendar vršijo, lahko udeležujejo. Od te zahteve odstopimo, ako imajo Nemci kje na Gornjem Štajerskem za nemške mladeniče slovenske gospodarske tečaje! 7. Zahtevamo, da se vpelje pri vojakih za kmečke sinove gospodarski pouk, in sicer v materinem jeziku. 8. Odločno zahtevamo od vlade, da se na Slovenskem povsod nastavlja le slovenski ter slovensčine popolnoma zmožni uradniki, ter vpelje slovensko uradovanje v vseh uradih, kakor zahteva to zdrava pamet, pa tudi državni zakon. Ali imajo kje na Gornjem Štajerskem uradnike, ki ne bi razumeli in ne bi hoteli govoriti nemški, in ki tamkaj slovensko uradujejo?! Torej!

Ptujski okraj.

p Iz ormoškega okraja. Čujemo, da se na Humu snuje veteransko društvo z nemškim poveljnim jezikom. Miklavževski veteranski „lerajn“ je baje tako očaral humskega nadučitelja, da je rekel, na Humu mora tudi kaj takega biti. Pravijo, da je že

več ormoških Nemcev pristopilo k društvu, ter da je krojač naročen celo iz Dunaja. Liberalci so sicer zmožni kakoršnekoli kozlarije, a takega narodnega izdajstva vendar-le ne pripisujemo gospodu Porekarju! Ampak, gospod Porekar, sedaj govorite vi!

p Sv. Miklavž pri Ormožu. V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ je naš občinski predstavnik dobil preveč narodno suknjo, ker je bil napisan kot „Rajh.“ On se namreč kot pristeh narodnjak podpisuje izključno le kot Alois Reich. — Liberalna večina naših občinskih odborikov je zopet eno pogruntala. Pobirajo se podpiši na proteste proti novemu vinskemu davku. Druge občine so najele v to svrhu poselnega človeka, ki je šel od hiše do hiše. Pri nas so se morali vinogradniki ponižati in potruditi k vsemogotnemu očetu Salomonu. Tako se dobi največ podpisov. Znat se mora! In čujte! Očka Salomon, ta vzorni narodnjak, so vinogradnikom predložili poleg slovenskih tudi nemške protestne pole v podpis. Narodni Miklavženci so se kar zgrajali! V potolaženje se jim je reklo, da tako hočejo Križniki in ormoška graščina. Hej! — Miklavženci! Združimo se ter pri prvi priliki vzmimo iz občinskega odbora bojazljivce, ki strepetajo pred vsakimi nemškimi hlačicami ter se pri volitvah pežejo z najzagrizenejšimi nemškutarji in Nemci proti domačnom-narodnjakom!

p Sv. Miklavž. Oho, kaj pa to pomeni? Naši Narodni strankarji so dobili nezaupnico na tretjem glavnem zboru Narodne stranke v Celju dne 8. t. m.! V vseh sosednjih župnijah so našli može, da so jih volili v odbore; a naše narodno-napredne trobentače so žisto prezrli. Kakšna nehvaležnost! Najbrž pač niso nobenega spoznali za sposobnega, da bi mogel držati podirajoče se stebre gnjile stranke, ali pa so Celjanom naši liberalčki vendar-le preveč nemškutarji. In šment, če ne bodo na časti razžaljeni naši naprednjaki pri prihodnjih volitvah šli v ogenj za — Őrniga!

p Sv. Barbara v Halozah. Izredna cerkvena slovesnost vršila se je dne 5. decembra pri nas. Imeli smo običajno Barbarino, razun tega pa se je vršila tudi slovesna blagoslovitev po č. g. dekanu iz Zavrča nove krasne slikarije, izvršene po g. Francu Horvat, slikarju v Mariboru, in drugih novih cerkvenih reči. Naša farna cerkev je dobila tekotom zadnjega polletja čisto drugo lice. Po neumorni gorečnosti in požrtvovalnosti našega g. župnika J. Vogrin, se je cela jako okusno na presno preslikala, tako da nima v okolici par, nadalje so se prenovili vsi oltarji, posrebrili vsi svečniki, omislila se je nova svetilka za večno luč, bogato pozlačen lestene z 24 svečami sredi cerkve pod sliko sv. Barbaré vsakega očara — lepo delo g. K. Tratnik v Mariboru — dalje kinča cerkev nova obhajilna miza, opremljena s čednim prtom, nov križev pot, ki ga je preslikal g. Fr. Horvat in blagoslovil pater Benedikt Čirič, kapucin iz Lipnice, dalje se je napravil nov tlak v zakristiji, Jožefovi kapeli, na koru in zvonici in nove stopnice pred zvonikom, klopi in spovednice so se na novo pobarvale, a kar nas najbolj veseli, je to, da imamo novo stolpno uro z lepim kazalnikom. Vrh tega se je tudi cerkev od zunaj ter zvonik pobarvala, in novo žlebovje je v korist in kras naši farni cerkvi. Kakor slišimo, stane vse popravilo in nove reči nad 10.000 kron; darežljivi farani pa so letos in lani v ta namen darovali okoli 50 polovnjakov vinskega mošta. Sploh se je začelo pri nas novo cerkveno življenje, naj samo omenim duhovno veselje, ki smo ga imeli dne 8. t. m. ob priliki, ko se je Marijina dekliška družba v tako ogromnem številu udeležila skupnega sv. obhajila — bilo jih je nad 200 Marijinih družbenic pri mizi Gospodovi. To je za nas starejše ljudi nekaj novega in obenem spodbudnega. Pa tudi naši mladeniči, ki imajo v nedeljo skupno sv. obhajilo, ne bodo zaostali za dekletí.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Veseli praznik smo obhajali zadnjo nedeljo. Nebo je sicer rosilo. Vreme je bilo skrajno neugodno. A vojak se ne boji dežja, snega, blata. In ker je obhajalo svoj praznik: „Veteransko društvo za Ljutomer in Ljutomersko okolico“, je bil ta praznik vesel kljub neugodnemu vremenu. — V nedeljo, dne 12. grudnia 1909 se je namreč slovesno vršilo blagoslavljanje in razvitje nove, prekrasne društvene zastave. Pač je lahko ponosno veteransko društvo na svojo zastavo! Pa še bolj ponosno je lahko na to, da ima Njih ekscelenco, premilostljivega kneza in škofa za svojega pokrovitelja. Ekscelenco! Ko ste izvolil v sprejeti pokroviteljstvo, ste nam pisali med drugim: „V trdni nadi, da bodo društveniki kot značajni, katoliški može ostali vselej zvesti svojememu geslu, rad ustrežem Vaši prošnji ter prevzamem pokroviteljstvo nad novim društvom, ki naj pod Kristusovim in cesarjevim praporom združuje vrlo dostužene, hrabre vojščake, da bodo v lepi edinstvi vsej fari vzgled neustrašenega verskega prepričanja in spoštljive vdanosti do svete Cerkve, pa tudi vzgled pravega krščanskega domoljubja in neomahljive zvestobe do ljube Avstrije ter do njenega ljubljenege vladarja! V tem smislu prosim Gospoda vojnih čet, naj s svojim vsemogočnim blagoslovom spremlja vsak čas veteransko društvo v Ljutomeru!“ — Da! Značajni, katoliški, neustrašeni može hočemo vedno biti, zvesti geslu na novi zastavi: Vse za vero, dom, cesarja! Na to trojno bojno polje nas bo vedno vodil naš novi pra-

por. Za cesarja kri, za dom srce, za vero vse. — Ko so nam velečastiti gospod dekan, vitez Frano Jožefovega reda, blagoslovili novo zastavo, so v vznesenih besedah opisovali naporno in trudapolno vojaško življenje. Na vse te prestale težave nas bo vedno spominjal novi prapor s svojim cesarskim orlom in napisom gesla na eni in s podobno sv. Martina, zaščitnika vojakov na drugi strani. Spominjal nas bo vedno pa tudi na prihodnost! Spominjal nas bo vedno zlasti na našo poslednjo bitko na zemlji. Ako bomo vse svoje življenje krščanski veteranci, se ne bo treba bati, ko bo sodnji dan najvišji poveljnik Jezus Kristus prišel nadzorovat svoje zveste veterane. Po pridigi in tudi ob koncu službe božje so se med pomenljivimi izreki zabijali žreblji. Vse opravilo se je vršilo ob asistenci več čč. gg. duhovnikov. Po izvršenem cerkvenem opravilu smo se v dolgi vrsti društveniki in gostje s kumico nove zastave, velečislano gospo Marijo Postružnikovo, v sredini in z godbo na čelu podali k skupnemu obeđu v gostilno g. Aleks. Vavpotiča, kjer se je dostojno in dnevu primerno končala zares redka, lepa ter izredna slovesnost. Iskrena zahvala vsem sotrudnikom in podpornikom! Ljubi Bog milostno usliši vse želje, častitke, napitnice, ki so bile ob tej priliki izražene! — Veteran.

1 Na Podgradju pri Ljutomeru je umrla po dolgi mučni bolezni Mimika Mohoričeva, sestra c. kr. sodnega tajnika dr. Fr. Mohoriča v Ljubljani. Iz ta hiše je bil to tretji mrlí v enem letu. N. v. m. p.!

1 Stanetinci pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Stučajno mi je prišla v roke številka ptujskega „Stajerca“, v kateri dobro znani dopisnik opisuje, da je videl ob trgatvi, kako je neki voznik, ki je peljal dva polovnjaka mošta po blatni cesti iz Rožičkega vrha proti Kapeli, neusmiljeno pretepal svoja konja, ker je običal v blatu, ter pristavi, da je dotična cesta zato tako slaba, ker imajo vodstvo občine v rokah klerikalci, katerim bi on prisodil batine, ki se padale po hrbtíh konj. Z bzirom na ta neosnovani napad si usojam pripomniti, da je bil voznik, ki je tako kruto postopal s svojo živino, gotovo „Stajerčev“ pristaš, dotične batine pa bi najbolj pristojale „Stajerčevemu“ dopisniku, in sicer zato, ker ni prišel nadzorovat naših cest takrat, ko se ni gospodaril v občini sedanjí, če že ravno hoče „klerikalni“ odbor, in so vozniki s praznimi vozovi večkrat običali v blatu. Da naše ceste niso primerne sedanje-mu prometu v občini, izprevidel je tudi občinski zastop. Zato pa je tudi storil, kolikor je bilo mogoče v doli petih let, kar županuje mnogozasluzeni predstavnik gospod Jakob Breznik. Razširile so se nekatere ceste, potlakali najhujši klanci in nabavilo se je več betonskih mostov. Več pa občina doslej ni mogla storiti. Res bi bilo dobro, če bi se naši klanci razširili ter naredili odvodni jarki, toda kako, ko pa se vsak brani prepustiti v to svrhu tudi le ped zemlje. Potrebnovali bi dokaj šodra na naše ceste, ali kje ga dobiti, ker je v občini le malo vprežne živine in vozov? Doslej so se ceste popravljale z raboto, sedaj pa se občani tudi temu že zoperstavljajo. Večina tistih, ki si najbolj jezike brusijo čez slabe ceste, v raboto sploh ne gre, ostali pa pošljejo k večjemu kakega pastirja ali sploh neporabnega delavca in s tem naj se ceste v dober stan spravijo? In te ceste, katere so se zanemarjale več kakor sto let, in klanci, katere je voda več metrov globoko izdoblja, moral bi sedanjí občinski zastop kar čez noč izpremeniti v gladke ceste, po katerih bi se „Stajerčevi“ dopisniki lahko v kočijah vozili! Največja ovira pri popravljanju naših cest pa je slab denarni položaj občine. Od „prejšnjega, neklerikalnega občinskega odbora prevzel je sedanjí še precej dolgog. Pretežna večina prebivalstva pa se peča izključno z vinorejo in ta je v zadnjih letih celo opešala ter ljudstvo ubožalo, občina pa je izgubila edini vir dohodkov, ker so se davki vinorejcem odpisali. Kako torej ceste popravljati? Dopisnik se čudi, zakaj okrajni zastop občine ne prisiči, da bi ceste popravila. Jaz pa se temu čudim, da prejšnji Stajerčijanski okrajni zastop ni imel za našo občino niti počenega groša, kljub temu, da je ta desetletja vedno redno plačevala okrajne doklade, s katerimi so se gradile lepe ceste v Orehovcih, Policah itd. Zato pa se obračam v imenu občine do sedanjega okrajnega zastopa s prošnjo, da popravi to krivico ter nakloni naši občini primerno podporo za popravljanje naših cest. Ob enem pa pozivljam naše deželne in državne poslance, da se zavzamejo na pristojnih mestih za našo gospodarsko-napredno vinorejsko občino, katera ima edina v okolici že vse vinograde skoraj prenovljene, ki pa je od ostalega sveta zares prometno popolnoma ločena. F. St.

1 Mala nedelja. V predzadnji številki lažiliberalnega celjskega glasila, „Narodnega Lista“, očita že dobro znani dopisun župniku, da je ves popoldanski nauk posvetil „toliko prepotrebneemu“ mladinske-mu shodu. Vi, mlečnozobnik, ki se ne pustite tlati, niste toliko poučeni, da je to župnika sveta dolžnost, da svari mladino pred takimi nevarnimi pogubljenimi shodi, kjer liberalni hujšakači smešijo vse, kar je verskega in svetega. Pravo je pogodil na vašem toliko pohvaljenem shodu mladenič Stuhac, ko je celjskemu agitatorju Kuneju kot glavnemu govorniku le pod tem pogojem dal besedo, da ne sme govoriti o naših poslancih, ne o Kmečki zvezi, ne o veri in o duhovnikih. Kar se pa tiče predhacivanih nezakonskih otrok, naj naprednjaki pometajo le pred svojim pragom, imajo dovolj smeti. Zapomnite si vi tako zvani na-

prednjaki itd., da oskrbuje raje svoje gosli, tambure in klobuke „lrajlic“, nas pa pustite lepo v miru. Ako pa že nalašč želite boj, kakor je razvidno iz vaših raznih dopisov, ker napadate zdaj tega, zdaj drugega v zadnji številki vašega glasila, smo pa tudi mi pripravljeni na odpor. Vi pišete, da je bilo na shodu do 30 najboljših fantov in deklet. To število morate na polovico skrbeti. Vam je pač alkohol pogled otemnil, da ste iz enega kar dva videli. Vas, gospod urednik, pa prosim večkrat za kak prostorček. Prihodnjič pride nekaj o tistih 30 najboljših na vrsto.

Ljutomer. Prebлаг rodna gospa M. Petrušičova, v-leposestnica v Ljutomeru poročila je ob priliki zadnje serevanje „Sl. v. pevskemu društvu“ 20 K. za kak izreka odbor velikodušno darovalki najiskrenejšo zahvalo. Bog plati!

Sv. Križ na Murskem polju. Čebelarica podružnica za Sv. Križ in okolico ima v nedeljo dne 19. grudnia po rani sv. maši v šoli Sv. Križa svoj občni zbor. Prizide torej vsi čebelarji in prijatelji čebelarstva, posebej pa se vabijo čebelarji iz sosednje Ljutomerke in verženske župnije. Na svidenje vabi odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Za dobrotno društvo varstva in oskrbe revnih otrok lju omerskega kraja nabralo se je 88 K 80 vin. Vsem cenjenim darovalcem: Bog plati!

Konjiški okraj.

K Konjice. Prestavljena sta od c. kr. okrajnega glavarstva dr. Lajnsič v Maribor, Ferik v Slovenjgradec. Mesto dr. Lajnsiča pride baje — žalostna nam majka — Schaffentrat iz Brezic. Zivio, Hohenburger!

K Konjiška okolica. Mi kmetje smo zelo nevoljni, tla gospod nadučitelj Pinch (seveda posilnimec!) v slovenski šoli tako samoooblastno nastopa. Svetujemo mu za sedaj, naj bo kar lepo miren, in naj voljo krajnega šolskega sveta vedno upošteva, sicer se zna kaj zgoditi! Svaka sila do vremena, pravijo tako lepo gospod Čebulj v „Stajercu.“

K Zilce. Proti našim občinskim volitvam so nasprotniki vložili pritožbo. Ze prav, bomo pa drugokrat — če bodo ovržene — še tistega Stajercijanca ven brenili, ki je za sedaj bil izvoljen.

K Oplotnica. Vkljub slabemu vremenu smo imeli zadnjo nedeljo dobro obiskano shod. Poročal je g. deželni poslanec Novak o dež, zboru, nameravanem novem vinskem davku, proti kateremu so vsi navzoči ogroščeno protestirali, o šolskem vprašanju, podpori vsled škode po toči in suši itd.

K Vitanje. (Nova kmečka hranilnica in posojilnica.) Srčna želja po kmečki organizaciji se nam je vendar enkrat izpolnila. Dne 17. oktobra t. l. je tukaj veleizkušeni strokovnjak g. Vladimir Pušenjak ustanovil kmečko hranilnico in posojilnico. V načelstvo in nadzorništvo se je izvolilo 13 najboljših katoliško-zavednih mož. Pravila so se sprejela, potrdila in poslala na pristojna mesta. Zadrúžna zveza v Mariboru je vse potrebno ukrenila za poslovanje nove kmečke hranilnice in posojilnice. Dne 11. decembra pa je poštvovalni g. Pušenjak zopet sem došel, ter je prav marljivo v triurnem pouku odbornike in nadzornike navajal, kako se mora uradovati. Dne 12. decembra pa je imel g. Pušenjak poučno zborovanje. Govoril je o novih davkih, ki se nameravajo upeljati, posebno o davku na vino, opozarjal na nevarnost, ki preti živinorejcem, ako se odprejo meje v Rumunijo in Srbijo, kar se zgodi skoro gotovo, in pozival kmetje k organizaciji po Zadrúžni zvezi. Po poučnem zborovanju pa je bil prvi uradni dan. Kmetje so kar hitro vlagali svoje prihranke, in se je tudi kar novo posojilo dovolilo neki stranki. Ena stranka se je morala odkloniti, ker ne biva v zadrúžnem okolišču. Uradni dnevi nove kmečke hranilnice in posojilnice so ob nedeljah in četrkih in sejmovih dneh od 9.—12. ure predpoldne. Vsi odborniki delajo brezplačno. Stroški pri posojilih so prav mali. Pri intabulaciji se plača od 1000 kron le kolek za 80 vin., vse drugo dela Zadrúžna zveza v Mariboru zastoni. To so ugodnosti za kmeta, ki jih ne najde pri drugih posojilnicah. Torej kmetje, vsi k novi kmečki hranilnici in posojilnici v Vitanju, katero oskrbujejo vaši kmetje, ki imajo z vami enake težnje, so vaši prijatelji in so z vami enakega katoliškega prepričanja in misljenja. Bog in sreča junaška!

K Vitanje. Stari posojilnici, ki pa ni kmečka, ni prav, da se je ustanovila tukaj nova kmečka hranilnica in posojilnica. Zadnji „Narodni List“ se je že obregnil ob novo kmečko posojilnico. Pravi, kako je načelnik Drvar svet in pobožen mož in podobornik Kmečke zveze. Čudno, čudno se to čuje. Kak zvon pa je to? Tedaj se naj poje hvala svetim moštem. Pa znano nam je, da je „Narodni List“ najzagrizenejši liberalni list spodnjega Stajerja. Zda pa že vemo, po čem smrdi. Hinavci, s takimi bonboni hočete vabiti in mamiti slovensko vitanjsko ljudstvo. Na ta lim že davno več ne gremo. Dopisnik je pa pozabil povedati, kam gre on na božjo pot, kolikokrat prejel on svete zakramente? Da, pri čaši vinca rujnega znaš kričati Bog in narod, da postaneš hripav in ne moreš govoriti tamkaj, kjer bi moral govoriti.

Celjski okraj.

C Celju. se je vršil minoli ponedeljek shod S. K. Z., ki je bil kljub slabemu vremenu prav dobro obiskano. Predsedoval je shodu č. g. Zdolšek iz Sv. Jurija ob Taboru. Poslanec dr. Benkovič je poročal o političnem položaju. Ožigosal je protislovansko Bie nerthove vlade in označil stališče poslancev S. K. Z. Ostre levite je bral liberalnim poslancem zaradi njihove

hove neodkritosti in tudi primerno osvetlil grdo pisavo liberalnih listov. Poslanec Pišek je govoril o nameravanem davku na vino in o drugih davčnih načrtih finančnega ministra. Razložil je tudi novo postavu o živinskih kužnih boleznih in cepljenju svinj. Deželni poslanec Terglav je poročal o zadnjem deželnozbornem zasedanju in posebno o gospodarskih predlogih poslancev S. K. Z., ter obrazložil zakonski načrt glede spremembe lovskega zakona. Poslanec dr. Korošec, ki je bil tudi naznanjen, da pride poročati na ta shod, ni mogel priti, ker so ga zadržali na Dunaju zelo nujni opravi in se je torej opravičil. Predsednik Zdolšek se je nato v imenu zborovalcev zahvalil poslancem za njih poročila in predlagal sledečo resolucijo: Shod S. K. Z. v Celju dne 13. decembra 1909 1. izreka svojim poslancem popolno zaupanje in odobrava njih nastop v deželnem in državnem zboru ter jih poziva, da vstrajajo v boju zoper vladne in sistem vkljub vsem grožnjam s par. 14, ali skanjem ex-lex ali razpustom državnega zbora; 2. ogorčeno protestira zoper nameravano upeljavo davka na vino; 3. zahteva, da se v bodočo vladno predlogo o lokalnih železnicah vzame tudi proga Polzela-Kamnik kot glavna železnica 2. vrste edino na državne stroške; 4. zahteva slovensko deželno meščansko šolo v Celju. Protestiramo, da se sedanja nemška deželna meščanska šola v Celju izpremeni v mestno na škodo Slovencev; 5. zahteva takojšnjo rešitev rekurza glede slovenske okoliške šole v Celju. Resolucija je bila z velikanskim navdušenjem enoglasno sprejeta, nakar je zaključil predsednik to krasno zborovanje.

C Marija Reka. Dne 5. decembra je umrl vrli mož, šele 26 let star Peter Laznik. Vreme je ta mesec skrajno neugodno. Zlasti veter nas nadleguje in hoče vse podreti. Kljub temu se ljudje v zelo obilnem številu udeležujejo svitanje. Dne 13. smo imeli občinske volitve. Izvoljeni so v 3. razredu Anton Zakonšek, Jakob Poznič, Rudolf Podbregar, Janez Dolar. V 2. razredu Breznikar Franc, Zmerzlak Janez, Zmerzlak Matevž, Miklavc Karol. V 1. razredu Martin Laznik, Mihael Pišek, Alojzij Gričnik, Janez Lobnikar.

C Sv. Peter v S. d. Vsa spodnještajerska dežela, kjer se prideluje največ vina, je na nogah proti nameravanemu novemu vinskemu davku. Tudi pri nas se je vršil dne 28. novembra t. l. dobro obiskano shod. Zbralo se je v gostilni g. Žgank obilno udeležencev iz Sv. Petra, Polzele, Golpvelj, Petrovč in drugod. Deželni poslanec g. Terglav razložil nam je v izbranih besedah nameravani novi vinski zakon. Sklenila se je soglasno ostra resolucija proti uveljavljanju novega zakona in za naše vinogradnike novega davka.

C Mozirje. Volitve za občinski odbor se bližajo, oziroma bi že imele biti, a vsled prenaporne agitacije so se volitve zavleklye. V tej hudi borbi pa je g. župan pozabil menda na par. 62 občinskega reda, da se ima proračun dohodkov in stroškov najkasneje mesec dni pred nastopom upravnega leta sestaviti, da ga občinski odbor pregleda in popravi, če je treba. Gospod župan, ali imate za občino trg Mozirje izjemni občinski red?

C Gornjigrad. „Narodni List“, ki je tako neumen, da sliši travo rasti in planke živžgati, je pisal, da je nekdo Marjinemu kipu v Gornjem gradu pokradel štiri zlate prstane in zlato verižico. O tatu bojda ni sluha ne duha. Seveda ne! Odkar stoji kip Marijin v cerkvi v Gornjem gradu, še nikdar ni imel ne zlatih prstanov ne verižic. Torej jih tudi nikdo ni mogel pokraditi, torej tudi ne more biti o tatu ne duha ne sluha. A tisti „Narodni List“, ki vse to vidi, česar ni, pa ne piše o nekaterih sinovih liberalnih gospodov, o katerih je veliko sluha, še več pa duha, žalibog, silno slabega. Sijanec, pouči no „Narodni List“.

Bočna pri Gornjem gradu. Odkrito rečeno, mislili smo, da je še vendar več liberalcev v Bočni in Gornjem gradu. A takozvani shodek napredne mladine nas je poučil, da smo se motili. Liberalizem se je vlegel umirat. Sijanec sam je vskliknil v Bočni: „Kje pa je napredna bočka mladina?“ Eno obmizje pivcev v stranski Sekovi sobi, kjer prezidira amerikanski mladenič Presečki Matevž, govori Lešničar, Sijanec obžaluje, da ni več mladenič, to je slika napredne mladine v Bočni. Lešničar jim je namazal bunke, ki so jih dobili pri deželnozbornih in občinskih volitvah, Sijanec pa je snubil Bočno, ker bi slika rad postal naslednik Peditčev, pa iz te moke ne bo kruha. Bočani potrebujemo učitelja, pa ne liberalnega agitatorja.

Bočna. Liberalizma pravo ime je laž in nesramnost. Pred par tedni so na najostudnejši način blatili članice Marijine družbe v „Nar. Listu“, a sedaj so ravno tistim dekletom pošiljali vabila za liberalni shod v Bočni. Seveda so dekleta taka vabila vrgla tja, kamor spadajo. To je značajnost Narodne stranke. In kateri se prištevata tudi Koočbek in Sijanec.

Bočna. Sijanec naj bi rajši organiziral v kakem društvu sinove Koočbeka, Kelca in Nudlerja, nas kmečke fante pa naj pusti pri miru, mi njegovega vezanja otrobov ne bomo nikoli poslušali.

Ljubno. Tu smo se čudili, ko smo videli gospo Koočbek par dni potem, ko so njenega sina obsodili na 18 mesecev, javno in ostentativno po našem trgu kaditi cigarete. Čemu neki to?

C Sv. Peter na Medvedovem selu. V soboto dne 11. decembra smo spremili k zadnjemu počitku kmeta Jožefa Kostajnskega iz Grlič. Rajni je bil vsak čas zvest in odločen katoličan, skrben oče svoji družini in vrli pristaš Slovenske kmečke zveze. Bil je tudi član načelnikstva lepo napredujoče naše hranilnice in posojilnice. Dočakal je 65 let starosti. Vzgledega moža ne bomo pozabili. Naj v miru počiva!

St. Vid nad Valdekom. Tukajšnji šolski vodja gospod M. Judnič se je moral dne 10. t. m. preseliti k Sv. Primožu na Pohorju. Na njegovo mesto pride od tam gospod A. Belina in z njim vred, kakor za trdno upamo, zastopnost in ljubi mir.

C Gornjigrad. Iz bračevalno društvo pri Sv. Petru na Medvedovem selu priredi na Št. novo po večerih ob pol 8. uri v supnišča zelo poučen shod z govorom s petjem in deklamacijo, nato pa željno pričakovan: šalji vi srečolov s premočnimi lepimi dobroti. Kartica bo stala 10 vinarj v. Udje in prijatelji društva na svidenje v velikem številu na Stefanovo! Razno-retni dobroti se hvaležno vsprejemajo.

C Sv. Jedert. Četrto adventno nedeljo bo imela šolska mladina popoldan v šoli božičnico. Predstava „Kadar je največja sila — je beča pomoč najbolj ml.“; petje božičnih pe-mi, deklamacije, živa podoba jaslice pri begalnici razsvetljava s spremljanjem na klavir „Sveti noč“, bižično drevesce in delje je larov.

C Kat. slov. iz bračevalno društvo pri Sv. Petru na Medvedovem selu priredi na Št. novo po večerih ob pol 8. uri v supnišča zelo poučen shod z govorom s petjem in deklamacijo, nato pa željno pričakovan: šalji vi srečolov s premočnimi lepimi dobroti. Kartica bo stala 10 vinarj v. Udje in prijatelji društva na svidenje v velikem številu na Stefanovo! Razno-retni dobroti se hvaležno vsprejemajo.

Brežiški okraj.

Breški nemškutarji v skripih. Okrog 25 članov železniškega odbora v Brežicah toži breške članke starega odbora, ker jim je v nekem letaku občital, da novi odbor vodi pri njegovemu delu le politična hujskarija. Upeljana je obširna preiskava. Obtoženci že sedaj hočejo na vse mogoče načine dobiti naklonjenost novomeških porotnikov. Breški nemškutarji razširjajo po Došenjskem razne laži, n. pr. da se je novi odbor že odločil za traso ob levem bregu Krke med Kostanjevico in Rudolfovom, da hoče oškodovati interese Cerkelj, Kostanjevice itd. — Sredi tega meseca hočejo celo na svojo pest brez vladnih zastopnikov napraviti malo revizijo trase, katero bo vodil breški župan, da lahkovernim ljudem nasujejo malo peska v oči. Opozorimo na te spletke, ki so prozorne kot beli dan. Zavedni Dolenjci naj zaupajo novemu odboru, ki dela smoteno, in vstrajno in bo važne zadeve o trasi javno obravnaval.

Kapele pri Brežicah. Kolikokrat pošlje naš dopisnik „Nar. Lista“ v Celju kak dopis iz Kapel ali Dobove, tolikokrat gotovo blekne kako neumnost. Pa tudi ni bolj smešnega, če hoče mlad fante brez vsake prave omike druge učiti. Prihod dveh pošteni deklet na sestanek 20—30 liberalno-naprednih fantov ga je tako zmešal, da je moral to velikansko novost dati takoj v časopis. Ali ste tako malo vajeni poštene družbe? S takimi dopisi dobro znani dopisnik le potrjuje mnenje, da je plačan dopisnik „Narodnega Lista“ in mu je torej dopisovanje koristno rokodelstvo. — Za svoje radovednost pa ste bili tisti dve dekleti itak že preveč kaznovani, ker ste morali tiste dolgočasne, suboparne in vodene govorance poslušati. Kar je govornik iz Celja povedal, to že vsaki boljši 14letni šolar ve; da naš junaški g. Pečnik, vzgojitelj šolske mladine, silno rad jaše liberalnega šimelna, to tako vsi vemo in to je tudi pri tem shodu storil; klobasarij ostalih govornikov pa niti ne omenjamo. — Iz usmiljenja nočemo dalje danes govoriti o kakovosti voditeljev naših naprednjakov, in kaj se je tisti večer še po shodu godilo, pride še vse prav, kadar bo zopet dopisunček izzival. Strinjamo se pa popolnoma z dopisnikom, ko svari dekleta, naj ne hodijo v družbo naprednih fantov, da se ne okužijo.

Rajhenburg. Dne 13. decembra je bila volitev občinskega zastopa v trški občini. Vsled sporazuma je bila ta volitev mirna.

Kozje. Na Veterniku nad Kozjem se je obesila dne 30. listopada okrog 70 let stara vžitkarica Ana Klakočar. Kaj jo je privedlo do tako grozne smrti, se ne ve. Edinega sina ima na Nemškem, ki jo je zapustil pred dvema letoma samo doma, zemljišče pa drugemu prodal. Pregledna komisija pri raztelesovanju je izjavila, da je bila pri pravi pameti. Bog ji naj bode milostljiv sodnik! — Na Zdolah pri Kozjem je v sredini minolega meseca pogorel hram in okrog 30 vedrov vina, gospodu Krampergarju iz Kozjega. Goreti je jejo zvečer in tako so bile Zdole v veliki nevarnosti, ker je močno veter pihal in gorečo slamo nosil sem in tje. — Gospodarskemu bralnemu društvu je daroval pred. g. predsednik dekan Marko Tomažič, 15 K. Ljubi Bog nakloni društvu še mnogo posnemovalcev. Pred. g. spodu predsedniku pa se tem potom žraka iskrena zahvala.

Kozje. Dne 10. grudnia je bila seja okrajnega šolskega sveta kozjanskega. Pri tej seji je v imenu vseh izvoljenih udov okrajnega šolskega sveta protestiral dr. Fr. Jankovič proti ukazu deželnega šolskega sveta, da se naj pri kompetencah ozira v prvi vrsti le na one prošnje, ki so svoje študije končali na kakem štajerskem učiteljskem, ker tak ukaz ni utemeljen niti v državno-osnovnih niti v šolskih postavah, in ker je le prikrit korak za vspešnejše ponemčevanje slovenske mladine. — Dne 30. novembra se je na Veterniku, hiš. štev. 36, obesila v hipni zme-

